

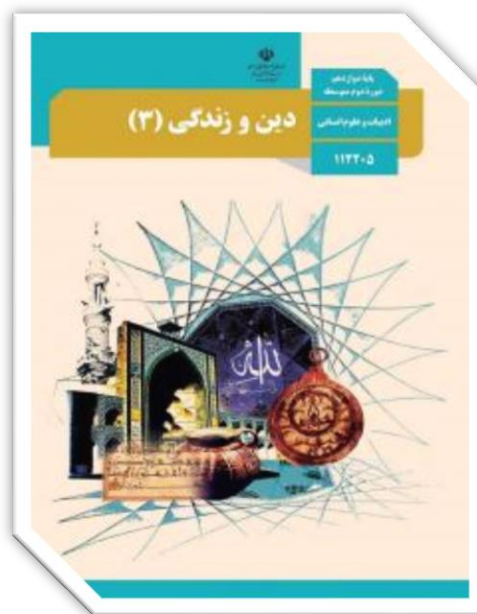
بسم الله الرحمن الرحيم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش متوسطه
فتر آموزش متوسطه نظری

سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس

دین و زندگی ۳

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در
استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

همکاران محترم، اولیای گرامی، دانش آموزان عزیز

سلام بر شما

استحضار دارید که بهره گرفتن از روش پرسش و پاسخ - که قرن ها پیش از این مورد تأکید کتاب آسمانی ما قرار گرفته - امر یاددهی و یادگیری را بسیار تسهیل خواهد نمود. اهمیت این امر تا آن جاست که پیشوایان الهی علیهم السلام سؤال نیک را نیمی از دانش دانسته اند: **حَسَنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ**. بلکه باید دانست که پرسش نیک نه تنها موجب کسب دانش می باشد، بلکه توانایی طرح سؤال - خود - نشان دانیی است:

هم سوال از علم خیزد هم جواب هم چنانکه خار و گل از خاک و آب

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه با همکاری سرگروه های محترم استانی درس دین و زندگی و برخی دبیران فرهیخته دین و زندگی در سراسر کشور، اقدام به تهیه مجموعه ارزشمند پیش روی نموده است که حاوی سوالات و پاسخنامه درس به درس از کتاب دین و زندگی دوازدهم (تجربی-ریاضی) است. بر خود لازم می دانیم ضمن قدردانی از زحمات این همکاران مجرب و کارآزموده در تهیه این مجموعه، آن را در اختیار فرهنگیان و دانش آموزان گرامی قرار دهیم تا در سالی که برای دومین بار امتحان دین و زندگی پایه دهم و یازدهم به شکل نهایی برگزار می گردد، با کمک گرفتن از روش پرسش و پاسخ، به تثبیت و تعمیق معارف اسلامی در ذهن سرمایه های اصلی ایران اسلامی - یعنی دانش آموزان عزیز - یاری رسانند. ناگفته پیداست که فهم عمیق تر، ارتقای سطح نمرات را نیز - که بی شک مطلوب همگان است - در پی خواهد داشت.

امید می رود همکاران و اولیای گرامی با توجه شایسته به این روش قرآنی؛ متعلمان و فرزندان خود را به استفاده از این مجموعه تشویق نمایند. هم چنین امیدواریم دانش آموزان عزیز - با درک اهمیت طرح پرسش از مباحث درسی - ضمن بهره گیری از سؤالاتی که در اختیار آنان قرار گرفته است و رجوع به پاسخ مربوط به هر سوال در متن کتاب درسی (باتوجه به آدرس مندرج در صفحه پاسخنامه مربوطه) خود به طرح پرسش های متنوع تر و افزون تر نیز بپردازند. با کمال اشتیاق در انتظار دریافت پرسش های جدید طراحی شده از سوی شما هستیم. ارائه ی هر گونه انتقاد، راهکار و پیشنهاد از سوی شما همراهان گرامی ما را در ارائه ی خدمات افزون تر یاری خواهد نمود. پیشاپیش از همکاری صمیمانه ی شما سپاسگزاریم و این مجموعه ارزشمند را تقدیم به جامعه دبیران و دانش آموزان متوسطه دوم خواهیم نمود.

دبیر دبیرخانه دین و زندگی مدیریت خانواده مستقر در استان کرمانشاه

سحر حقیقی پاک

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

فهرست مطالب:

درس اول	۴
درس دوم	۹
درس سوم	۱۳
درس چهارم	۲۲
درس پنجم	۲۵
درس ششم	۲۸
درس هفتم	۳۳
درس هشتم	۳۹
درس نهم	۴۲
درس دهم	۵۱

درس اول

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی			
کتاب: دین و زندگی: ۳		سوالات درس ...اول..	
رشته: تجربی، ریاضی، فنی		پایه: دوازدهم	
طراحی توسط استان: کرمانشاه		سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	
ردیف	سوال	صفحه	
الف (آیات / احادیث / اشعار			
۱	با توجه به آیه "انتم الفقراء الى الله و الله هو الغنی الحمید" نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟	۱۰	
۲	با تدبر در آیه "یساله من فی السماوات والارض کل یوم هو فی شان" منظور از اینکه خداوند هر لحظه دست اندرکار امری است چیست؟	۱۰	
۳	با توجه به آیه "الله نور السماوات والارض" معنای این که خداوند نور آسمانها و زمین است، چیست؟	۱۱	
۴	با تدبر در حدیث "ما رایت شیئا الا و رایت الله قبله و بعده و معه" معرفت عمیق و والای حضرت از زبان ایشان چگونه بیان شده است؟	۱۲	
۵	حدیث "تفکروا فی کل شی و لا تفکروا فی ذات الله" در بر دارنده چه پیام مهمی می باشد؟	۱۳	
۶	بر اساس حدیث پیامبر "تفکروا فی کل شی و لا تفکروا فی ذات الله" چرا انسان از تفکر در ذات الهی نهی شده است؟	۱۳	
۷	بیت " ذات نیافته از هستی بخش / چون تواند که بود هستی بخش" بیانگر چه مفهومی از نیازمندی جهان به خدا در پیدایش است؟	۷	
۸	با توجه به استدلال نیازمندی جهان به خداوند در پیدایش، از بیت «خشک ابری که بود ز آب تهی // ناید از وی صفت آب دهی» چه مفهومی دانسته می شود؟	۷	
۹	با توجه به بیت " ما چو ناییم و نوا در ما ز توست / ماچو کوهیم و صدا در ما ز توست" موجودات در چه شرایطی به خداوند نیازمند هستند؟	۱۰	
۱۰	بیت "دلی کز معرفت نور و صفا دید به هر چیزی که دید اول خدا دید" در بر دارنده چه مفهومی می باشد؟	۱۱	
۱۱	با توجه به بیت " به هر جا بنگرم کوه و در و دشت نشان از قامت رعنا تو بینم" معرفت عمیق و والا چیست؟	۱۱	
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.			
۱۲	هر پدیده ای که وجودش از خودش نباشد، برای موجود شدن نیازمند به پدیده ای است که ذاتا موجود باشد.	۷	(ص غ)
۱۳	هر وجودی نیازمند پدیدآورنده است.	۷	(ص غ)
۱۴	نیازمندی موجودات به خداوند منحصر به مرحله ی بوجود آمدن و پدیدار شدن است.	۹	(ص غ)

۹	همچنان که یک مدرسه پس از ساخته شدن بی نیاز از بنا است، موجودات نیز پس از پیدایش، بی نیاز از خدایند. (ص غ)	۱۵
۷ و ۹	زبان حال دائمی موجودات، عرض نیاز به خداوند هم در مرحله پیدایش و هم در مرحله بقاست. (ص غ)	۱۶
(ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۷ و ۱۲	هر یک از موارد سمت راست با کدامیک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (الف) به روشنی در می یابیم که جهان دارای آفریننده ای حکیم است. (ب) موضوعاتی که ذهن ما توان و گنجایش فهم چستی و ذات آنها را دارد. (ج) موضوعاتی که نمی توانیم چگونگی وجودشان را در یابیم. (د) لازمه شناخت هر چیزی می باشد. ۱. احاطه و دسترسی ۲. امور نامحدود ۳. خدایابی فطری ۴. امور محدود ۵. نیازمندی در بقا	۱۷
۹ و ۱۱	هر یک از گزاره های سمت راست به کدامیک از عناوین سمت چپ ارتباط دارد؟ (الف) جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است. (ب) پیامبر (ص) عاجزانه از خدا می خواهد که حتی برای یک لحظه، او را به حال خود واگذار نکند. (ج) هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه ای از آیات الهی محسوب می شود. (د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۱. نیازمندی جهان به خدا ۲. نیازمندی جهان به خداوند شامل چه مراحل می شود؟ ۳. نور هستی ۴. آگاهی، سرچشمه بندگی	۱۸
۷	پدیده هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به چه چیزی هستند؟	۱۹
۹ و ۷	نیازمندی جهان به خداوند شامل چه مراحل می شود؟	۲۰
۱۰	ثمره درک نیازمندی به خدای بی نیاز چیست؟	۲۱
۱۲	چرا رسیدن به معرفت عمیق و والا برای جوانان قابل دسترس تر است؟	۲۲
۱۳	لازمه شناخت هر چیزی چیست؟	۲۳
۱۱	قرآن کریم رابطه ی میان خدا و جهان هستی را با چه کلمه ای بیان می کند؟	۲۴
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۷	پدیده:	۲۵
۱۱	نور:	۲۶
۱۲	امور محدود:	۲۷
۱۲	امور نامحدود:	۲۸
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۷	با توجه به مقدمه اول نیازمندی جهان در پیدایش به خدا، ما و اشیای پیرامون ما چه ویژگی داریم؟	۲۹
۷	مقدمه دوم نیازمندی جهان به خدا در پیدایش، بیانگر چه موضوعی است؟ (با ذکر مثال)	۳۰
۹	نیاز جهان به خداوند چه موقع قطع یا کم می شود؟ (با ذکر مثال پاسخ را توضیح دهید).	۳۱

۳۲	چرا موجودات دائما به پیشگاه الهی عرض نیاز می کنند؟	۹
۳۳	افزایش عبودیت و بندگی چگونه حاصل می شود؟	۱۰
۳۴	چرا پیامبر با مقام و منزلت والای خود در پیشگاه الهی، عاجزانه از خداوند درخواست می کند که او را به خود وا مگذارد؟	۱۰
۳۵	خداوند نور هستی است، یعنی چه؟ توضیح دهید.	۱۱
۳۶	چرا هر چیزی در این جهان آیه ای از آیات الهی محسوب می شود؟	۱۱
۳۷	چرا با این که ما به وجود خداوند پی می بریم و صفات او را می توانیم بشناسیم، اما نمی توانیم ذات و چیستی او را دریابیم؟	۱۲
۳۸	در حدیث " لا تفکروا فی ذات الله " چرا انسان از تفکر در چیستی خداوند منع شده است؟	۱۲

ردی ف	پاسخنامه درس اول	صفحه ۵
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	نیاز در پیدایش و بقا	۱۰
۲	زیرا خداوند هستی بخش است و به درخواست پیوسته موجودات از خودش پاسخ می دهد.	۱۰
۳	یعنی تمام موجودات وجود خود را از خداوند می گیرند و بواسطه او پا به عرصه هستی می گذارند.	۱۱
۴	قبل و بعد و با هر چیزی خدا را دیدن	۱۲
۵	با این که ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می بریم و صفات او را می توانیم بشناسیم، اما ذات و چیستی او را نمی توانیم بشناسیم.	۱۳
۶	به دلیل نامحدود بودن ذات الهی و محدود بودن ذات انسان	۱۳
۷	مقدمه دوم، پدیده ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد بلکه وجودش از خودش باشد.	۷
۸	پدیده ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد بلکه وجودش از خودش باشد.	۷
۹	نیازمندی دائمی (نیازمندی در پیدایش و بقا)	۱۰
۱۰	آنان که با دقت اندیشه در جهان هستی می نگرند در هر چیزی خدا را مشاهده می کنند و علم و قدرت او را می بینند.	۱۱
۱۱	اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند.	
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۲	صحیح	۷
۱۳	غلط	۷

۱۴	غلط	۹
۱۵	غلط	۹
۱۶	صحیح	۷ و ۹
(ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۷	الف) ۳ (ب) ۴ (ج) ۲ (د) ۱	۱۲ و ۷
۱۸	الف) ۲. (ب) ۴ (ج) ۳	۱۱ و ۹
(د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۹	نیازمند به پدیدآورنده ای که خودش پدیده نباشد.	۷
۲۰	همه مراحل یعنی نیازمندی در پیدایش و بقا	۹ و ۷
۲۱	بندگی خداوند	۱۰
۲۲	بدلیل داشتن پاکی و صفای قلب	۱۲
۲۳	احاطه و دسترسی	۱۳
۲۴	نور	۱۱
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۲۵	اموری که وجودشان از خودشان نیست.	۷
۲۶	آن چیزی که خودش پیدا و آشکار است و سبب آشکار شدن و پیدایی چیزهای دیگر نیز می شود.	۱۱
۲۷	موضوعاتی که در محدوده شناخت ما قرار می گیرند.	۱۲
۲۸	موضوعاتی که نامحدودند و ذهن ما گنجایش درک آنها را ندارد.	۱۲
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۲۹	اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده ای می یابیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست. در اشیای پیرامون نیز که بیندیشیم، آنها را همین گونه می بینیم، حیوانات، گیاهان، جمادات، زمین و ... همه را پدیده هایی می یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست.	۷
۳۰	پدیده ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد؛ همانطور که چیزهایی که شیرین نیستند، برای شیرین شدن نیازمند به چیزی هستند که خودش شیرین باشد.	۷
۳۱	برای مثال مسجد گوهر شاد که از مصالح ساختمانی مانند خاک و سنگ و گچ و چوب و کاشی و ... تشکیل شده که هیچکدام از آنها را بنا به وجود نیآورده است و هر یک از مصالح نیز خواصی دارند که بنا آن را ایجاد نمی کند. بنابراین می توان گفت وجود بنا و نیز وجود مصالح و خواص آنها همه وابسته به خداست و خداوند هر لحظه اراده کند، آنها از بین می روند و ساختمان متلاشی می گردد. بنابراین جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچگاه قطع یا کم نمی شود.	۹
۳۲	چون موجودات مانند مسجد نیستند که با ساخته شدن، از بنا بی نیاز می شود بلکه پس از پیدایش نیز همچنان، مانند لحظه نخست خلق شدن به خداوند نیازمند هستند لذا دائما با زبان حال به پیشگاه الهی عرض نیاز می کنند.	۹

۱۰	انسانهای آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می کنند و خود را نیازمند عنايات پیوسته او می دانند. هر چه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند.	۳۳
۱۰	هر چه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند. به همین دلیل پیامبر با مقام و منزلت والای خود در پیشگاه الهی، عاجزانه از خداوند درخواست می کند که او را به خود وا مگذارد.	۳۴
۱۱	یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی میگذارند و وجودشان به وجود او وابسته است.	۳۵
۱۱	خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی میگذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. بنابراین هر چیزی در این جهان آیه ای از آیات الهی محسوب می شود.	۳۶
۱۲	موضوعاتی هستند که نامحدود اند و ذهن ما گنجایش درک آن هارا ندارد زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آنها است در واقع ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. خداوند حقیقتی نامحدود دارد در نتیجه ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه کند و ذاتش را شناسایی نماید.	۳۷
۱۲	خداوند حقیقتی نامحدود دارد در نتیجه ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه کند و ذاتش را شناسایی نماید بنابراین با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان افریدگار جهان پی میبریم و صفات او را میتوانیم بشناسیم اما نمی توانیم ذات و چیستی او را دریابیم به همین دلیل پیامبر فرموده است: در همه چیز تفکر کنید اما در ذات خداوند تفکر نکنیم.	۳۸

درس دوم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان گرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
سوالات درس: دوم	کتاب: دین و زندگی ۳	طراحی توسط استان: کهکیلویه و بویر احمد
پایه: دوازدهم	رشته: تجربی، ریاضی، فنی	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	عبارات قرآنی: اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ - مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ - لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ به کدام مراتب توحید اشاره دارد؟	بهره‌گیری از متن: در این آیه، خداوند به عنوان خالق همه چیز معرفی شده است. این بیانگر توحید در ذات و قدرت است. همچنین، خداوند مالک همه چیز است و هیچ‌کس را ندارد که در برابر او باشد. این بیانگر توحید در مالکیت است. در نهایت، خداوند مدبر و پرورش‌دهنده همه مخلوقات است. این بیانگر توحید در تدبیر است.
۲	عبارت شریفه «أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا تَخْلُقُ فَتَشَابَهُهُ الْخَالِقُ عَلَيْهِمُ» به کدام مرتبه شرک اشاره دارد؟	ب) درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.
۳	توانایی شفای بیمار به زمان حیات پیامبر اختصاص دارد.	
۴	از آنجا که خداوند تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست.	
۵	خداوند پیامبر را ولی انسانها معرفی کرده و دیگر خودش ولایتی بر مردم ندارد.	
۶	برای قبول توحید در ربوبیت باید هرگونه اثر گذاری را از اشیاء و انسانها سلب کنیم.	
۷	کشاورز وقتی رابطه خود با خدا را بررسی می کند، زراعت را کار خود می داند.	
۸	در خواست از پیامبر و اولیای دین برای اجابت خواسته ها منافاتی با توحید ندارد.	
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۹	هر یک از عبارات قسمت الف با کدام یک از مراتب توحید در قسمت ب ارتباط دارد الف) خداوند در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد. (۱) توحید در ربوبیت ب) مخلوقات فقط به اذن خدا در جهان تصرف میکنند. (۲) توحید در ولایت ج) تدبیر و پرورش مخلوقات در دست پروردگار است. (۳) توحید در خالقیت (۴) توحید در مالکیت	
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۰	در چه صورت اعتقاد به توانایی پیامبر در برآوردن حاجات موجب شرک می‌گردد؟	
۱۱	توحید را تعریف کنید؟	
۱۲	کدام اعتقاد دینی مانند روحی در پیکره احکام دین حضور دارد و به آن معنا می بخشد؟	
۱۳	اگر معتقد باشیم در کنار خداوند دیگران نیز حق تصرف در جهان را دارند به چه شرکی گرفتار شده ایم؟	

۱۴	باغبانی که پرورش درختان را نتیجه تدبیر مستقل خود میداند به چه نوع شرکی گرفتار شده است؟
۱۵	اعتقاد به این که خداوند جهان را اداره میکند و به سوی مقصد معین هدایت مینماید بیانگر چه توحیدی است؟
۱۶	اعتقاد به تعدد خدایان چه نوع شرکی است؟
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۱۷	توحید در ولایت :
۱۸	توحید در خالقیت :
۱۹	شرک در خالقیت :
۲۰	شرک در ولایت:
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۱	اگر کسی شفای بیماری را از اولیای خدا درخواست کند در چه صورت گرفتار شرک شده است؟
۲۲	آیا توسل به پیامبران و معصومین شرک به حساب میآید؟
۲۳	توحید در خالقیت را تعریف کنید؟
۲۴	توحید در ولایت را تعریف کنید؟
۲۵	توحید در ربوبیت را تعریف کنید؟
۲۶	عقیده بر توانایی پیامبر ه و اولیاء دین در برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک و چه زمانی عین توحید است ؟
۲۷	شرک در ربوبیت را با ذکر یک مثال توضیح دهید؟

ردی ف	پاسخنامه درس دوم	صفحه ه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	توحید در خالقیت *** توحید در ولایت *** توحید در مالکیت	۱۰
۲	شرک در خالقیت	۱۰
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۳	غلط	۷
۴	صحیح	۷
۵	غلط	۹
۶	غلط	۹
۷	غلط	۱۰

۸	صحیح	۷ و ۹
(ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۹	الف) ۳ ب) ۲ ج) ۱	۱۲ و ۷
(د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۰	این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم .	۷
۱۱	توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است؛ یعنی خدا بی همتاست و شریکی ندارد .	۹ و ۷
۱۲	توحید	
۱۳	شرک در ولایت	۱۰
۱۴	شرک در ربوبیت	۱۲
۱۵	توحید در ربوبیت	۱۳
۱۶	شرک در خالقیت	۱۱
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۷	توحید در ولایت : منظور از توحید در ولایت این است که مخلوقات جز به اجازه خداوند نمیتوانند در جهان تصرف کنند	۷
۱۸	توحید در خالقیت : منظور از توحید در خالقیت این است که جهان از اصلهای متعدد پدید نیامده است	۱۱
۱۹	شرک در خالقیت : اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خالق آفریده اند گرفتار شرک در خالقیت شده است.	۱۲
۲۰	شرک در ولایت: اعتقاد به اینکه در کنار خداوند دیگرانی هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند شرک در ولایت است.	۱۲
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۲۱	همانگونه که درخواست از پزشک برای درمان بیمار با توحید منافاتی ندارد درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته ها نیز منافاتی با توحید ندارد؛ زیرا پزشک به واسطه استفاده از اسباب مادی و اولیای الهی به واسطه اسباب غیر مادی و با اذن خداوند این کار را انجام میدهند. این درخواست وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم .	۷
۲۲	اولاً خداوند رابطه علیت را میان پدیده های جهان حاکم کرده است. همان گونه که آتش موجب گرما و پزشک وسیله درمان است؛ در امور معنوی نیز همین گونه است. دوماً "عقیده به توانایی پیامبر اکرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان مانند شفا دادن وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است .	۷
۲۳	خداوند تنها مبدأ و خالق جهان هستی است و در کار آفرینش جهان شریک و همتا ندارد و موجودات همه مخلوق او هستند	۹
۲۴	هر کس که مالک جهان باشد، حق تصرف و تغییر در آن را دارد. به این حق تصرف و تغییر ولایت می گویند و خداوند تنها ولی حقیقی جهان است .	۹

۲۵	رب مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست هر کس خالق مالک و ولی چیزی باشد می تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد خداوند تنها خالق مالک و ولی جهان است پس خداوند تنها رب هستی میباشد و او جهان را اداره میکند.	۱۰
۲۶	عقیده به توانایی پیامبر اکرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان مانند شفا دادن وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است.	۱۰
۲۷	شرک در ربوبیت یعنی اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او دیگری هستند که تدبیر جهان را بر عهده دارند و مستقل از خداوند امور را تدبیر میکنند کشاورزی که رشد درخت و دانه صرفاً نتیجه کار خود بداند، گرفتار این نوع شرک شده است.	۱۱

سوالات درس سوم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی			
سوال: سوم (توحید و سبک زندگی)		کتاب: دین و زندگی ۳	
پایه: دوازدهم		رشته: تجربی، ریاضی، فنی	
طراحی توسط استان: گلستان		سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	
ردیف	سوال	شماره صفحه	
الف (آیات / احادیث / اشعار			
۱	طبق آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» چرا خداوند بندگی خود را، راه راست و درست زندگی بیان کرده است؟	۳۲	
۲	با توجه به آیه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» پاسخ دهید. الف: عبادت و بندگی خداوند در این آیه نتیجه چه اعتقادی است؟ ب: خداوند چه چیزی را راه راست و درست زندگی بیان نموده است؟ چرا؟	۳۲	
۳	آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَ عَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ آلِيَهُمْ بِالْمُودَةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» به کدام بعد از ابعاد توحید عملی اشاره دارد؟	۳۵	
۴	آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَ عَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ» به کدامیک از نتایج بُعد اجتماعی توحید عملی اشاره دارد؟	۳۵	
۵	بر اساس عبارت «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَ عَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ» جامعه توحیدی با چه کسانی دوستی نمی کند؟	۳۵	
۶	طبق آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» چرا تنها خداوند را باید عبادت کرد؟	۳۲	
۷	عبارت قرآنی «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» راه درست زندگی را کدام راه می داند؟	۳۲	
۸	آیه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» همان می باشد.	۳۲	
۹	بنابر آیه شریفه «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا» انسان گرفتار کدام بت شده است؟	۳۳	

۱۰	بر اساس آیه «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا» به سوالات زیر پاسخ دهید. الف: شرک عملی ثمره ی پیروی و عبودیت چیست؟ ب: نتیجه گرفتار شدن در شرک عملی چه می باشد؟	۳۲
۱۱	آیه شریفه «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ» ناظر به توحید یا شرک در کدام بعد فردی یا اجتماعی می باشد؟	۳۲
۱۲	آیه شریفه «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا» دلالت بر کدام بعد از شرک عملی اشاره دارد؟	۳۳
۱۳	مطابق سخن امام علی (ع) که می فرماید: «هم درباره بندگان خدا و هم درباره شهرها و آبادی ها تقوای الهی پیشه کنید.» الف) چرا امام علی (ع) از مومنان می خواهد تقوا پیشه کنند؟ ب) سخن امام علی (ع) در ارتباط با کدام بعد توحید عملی است ؟	۳۳
۱۴	مطابق آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ...» چرا برخی انسان ها در برابر هر خیر و شری که به ان ها می رسد دو روش متفاوت پیش می گیرند؟	۳۴
۱۵	با توجه به آیه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ... خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ»، عبادت خداوند بر یک جانب و کناره معلول چیست؟ و نتیجه این نوع پرستش چه می باشد؟	۳۴
۱۶	مطابق آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ...» پرستشی که از روی ایمان باشد با پرستشی که از روی تردید باشد چه تفاوتی دارد؟	۳۴
۱۷	خداوند گرفتاری به محتوای آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ...» را با چه عنوانی بیان می کند؟	۳۴
۱۸	بیت «سر ارادت و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می رود ارادت اوست» به کدام توحید اشاره دارد؟	۳۳
۱۹	بیت «بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبانگ سربلندی بر آیمان توان زد» به چه موضوعی اشاره دارد؟	۳۰
۲۰	بر اساس شعر «بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زد»، نتیجه پیروی از دستورات و فرمانهای خداوند چیست؟	۳۰
(ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		

۲۱	شناخت اندیشه های خاص (جهان بینی ویژه) مربوط به هر سبکی از زندگی کمک فراوانی به تصمیم گیری درست ما خواهد کرد.	۳۰
۲۲	انتخاب سبک زندگی باید بر اساس فکر و به دور از احساسات باشد و دلیل عقل پسند از آن حمایت کند.	۳۰
۲۳	هر فردی متناسب با اعتقادات خویش مسیر زندگی خویش را انتخاب می کند.	۳۱
۲۴	فردی که ایمان دارد که خداوند خالق و پروردگار هستی است و عملکردش در جهت خداوند است در مسیر توحید نظری حرکت می کند.	۳۱
۲۵	ایمان و باور به کسب لذاتهای مادی برای خوشبختی، ریشه در افکار و اعتقادات فرد دارد و عامل حرکت وی به سمت کسب این لذات می شود.	۳۱
۲۶	هر کس در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند به مراتبی از توحید عملی رسیده است.	۳۱
۲۷	قوت و ضعف عملکرد افراد می تواند معیاری برای سنجش میزان باور آنان به خود و عزت نفسشان باشد.	۳۲
۲۸	تا انسان در مراتب توحید به ربوبیت نرسد به عبودیت خدا هم نخواهد رسید.	۳۲
۲۹	انسان موحد باور دارد دشواری زندگی نشانه بی مهری خدا نیست.	۳۲
۳۰	مهم ترین رکن یک جامعه حکومت آن ست.	۳۴
۳۱	اطاعت از هوای نفس یا قدرت های مادی سبب سلب آرامش انسان می شود.	۳۴
۳۲	مهمترین رکن یک جامعه دین و مذهب آن است.	۳۴
۳۳	منظور ما از انسان عصر حاضر همه افراد جامعه است.	۳۶
۳۴	توحید روح زندگی دینی و شرک روح زندگی ضد دینی است.	۳۶

(ج) کشف ارتباط (وصل کنید)

۳۵	هر یک از موارد ستون سمت راست با کدامیک از موارد ستون سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد در سمت چپ اضافه است)	سمت چپ اضافه است
	الف: تخریب محیط زیست. ب: شرک ربوبی ج: از نتایج جهان بینی انسان موحد. د: توحید ه: رشد انسانها ی: از نتایج جامعه توحیدی	سخت

۳۶ تا ۳۶	کشف ارتباط	۳۶
	(۱) بت درون (صفحه ۳۳)	
	(۲) بت بیرون (صفحه ۳۳)	
	(۳) اطاعت از فرمان های خدا (صفحه ۳۲)	
	(۴) دشواری های زندگی (صفحه ۳۲)	
	(۵) فرمان پذیری از طاغوت (صفحه ۳۶)	
	(۶) روح و محور زندگی دینی (صفحه ۳۶)	
	(۷) روح و محور زندگی ضد دینی (صفحه ۳۶)	
۳۱ تا ۳۶	(الف) هوای نفس (صفحه ۳۳)	
	(ب) طاغوت ها (صفحه ۳۳)	
	(ج) توحید عملی (صفحه ۳۱)	
	(د) بستری برای رشد و شکوفایی (صفحه ۳۲)	
	(هـ) درونی ناآرام (صفحه ۳۴)	
	(و) شرک (صفحه ۳۶)	
	(ز) توحید (صفحه ۳۱)	
	(ر) شرک امروزه (صفحه ۳۶)	
(د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۳۷	گام برداشتن انسان در مسیر توحید عملی چگونه صورت می گیرد؟	۳۲
۳۸	چگونه انسان می تواند در مسیر توحید گام بردارد و به توحید عملی برسد؟	۳۲
۳۹	عملکرد ضد و نقیض برخی از مومنان در برابر دستورات خداوند نشان دهنده چیست؟	۳۴
۴۰	برخورداری از درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار چه موقع ظهور پیدا می کند؟	۳۴
۴۱	اندیشه و جهان بینی ما چه تاثیری در سبک زندگی دارد؟	۳۱
۴۲	مهم ترین عامل تعیین هدف ها و رفتارهای انسان چیست؟	۳۲
۴۳	از نظر جعفر بن ابی طالب حرکت قومش از جهالت و کارهای ناپسند به سمت ایثار و کارهای نیک ثمره چه امری است؟	۳۲
۴۴	اگر کسی در پی کسب رضایت قدرت های مادی باشد گرفتار چه شرکی شده است؟	۳۳
۴۵	برخورداری از آرامش روحی معلول چیست؟	۳۳
۴۶	به چه علت امام علی (ع) مردم را به تقوا در مورد شهرها و بندگان خدا توصیه می کند؟	۳۳
۴۷	از نتایج حرکت در جهت شرک اجتماعی دو مورد را بنویسید؟	۳۵
۴۸	دور شدن مردم یک جامعه از توحید، کدام پیامد را به دنبال خواهد داشت؟	۳۵
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۴۹	بعد فردی توحید عملی:	۳۲
۵۰	بعد اجتماعی توحید عملی:	۳۴
۵۱	انسان موحد:	۳۳
۵۲	بعد فردی شرک عملی:	۳۳
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۵۳	انتخاب سبک زندگی باید چگونه باشد؟ چرا؟	۳۰
۵۴	برای یک انسان موحد جهان یا عالم چه معنایی دارد؟ توضیح دهید.	۳۲
۵۵	مفهوم بعد فردی توحید عملی را بیان کنید و به آثار آن در زندگی اشاره کنید.	۳۲
۵۶	زندگی و جهان پیرامون یک انسان موحد با یک انسان غیر موحد چه تفاوتی دارد؟	۳۲
۵۷	چه کسی گرفتار شرک عملی شده است؟	۳۳

۵۸	نتایج بعد فردی شرک عملی را بنویسید.	۳۳
۵۹	ارتباط توحید فردی و اجتماعی چگونه است آنرا توضیح دهید؟	۳۵
۶۰	آیا انسان و جوامع بشری به سوی زندگی توحیدی حرکت می کنند؟	۳۶
۶۱	سه مورد از پیامدهای منفی افراد و جوامعی که خود را مالک ولی و پرورش دهنده جهان می پندارند بنویسید.	۳۶
۶۲	مصادیق گرفتاری به شرک پیچیده در عصر حاضر را بنویسید.	۳۶
۶۳	تسلیم بودن در برابر امیال نفس یا اوامر طاغوت چه تبعاتی به دنبال دارد؟	۳۳

ردیف	پاسخنامه درس سوم	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	چون عبادت خداوند تنها راهی است که انسان را به راه درست زندگی و خوشبختی می رساند	۳۲
۲	الف) اعتقاد به توحید ب) عبادت و بندگی خداوند. زیرا خداوند تنها پروردگار جهان است و راه بندگی او تنها راه راست و درست است.	۳۲
۳	بعد اجتماعی توحید عملی	۳۵
۴	نپذیرفتن حکومت طاغوت و مبارزه با آن	
۵	با طاغوت که دشمن خدا و دشمن خودمان است (افراد کافر)	
۶	چون خداوند تنها پروردگار جهان است و راه بندگی او تنها راهی است که انسان را به راه درست زندگی و خوشبختی می رساند	۳۲
۷	بندگی خداوند	
۸	توحید عملی	
۹	هوای نفس (بت درون)	۳۳
۱۰	الف) هوای نفس	
۱۱	ب) باعث می شود شخص درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد. بعد فردی	
۱۲	بعد فردی	۳۳
۱۳	الف) زیرا شما مومنان در برابر همه اینها مسئولید ب) بعد فردی	

۳۴	۱۴	زیرا اینها فقط به زبان وهنگام آسودگی بنده خدا هستند واز متن دینداری دور هستند وبا کوچکترین حرکتی از دین خارج می شوند.
	۱۵	معلول پرستش از روی تردید و عبادتی که تنها به زبان است .نتیجه این نوع پرستش زیان دیدن در دنیا و آخرت است
۳۴	۱۶	پرستشی که از روی ایمان باشد در مواجهه با سختی ها استوار بوده و آنها را زمینه رشد وشکوفایی از سوی خدا می داند واز آنها مطابق فرمان ورضای الهی عبور می کند اما در پرستشی که از روی تردید در مواجهه با خیر دل خوش می کند ودر مقابل گناهان وسختی ها استقامت ندارد.
	۱۷	با عبارت الخسران المبین -زیان آشکار که همان زیان دیدن در دنیا و آخرت است بیان می کند.
۳۳	۱۸	توحید عملی
۳۰	۱۹	به عبادت خداوند یا همان بعد فردی توحید عملی
	۲۰	رسیدن به سربلندی و رشد وشکوفایی و همچنین رسیدن به مقام رضایت وشنودی خدا
		(ب) صحیح /غلط
۳۰	۲۱	ص
	۲۲	ص
۳۱	۲۳	ص
	۲۴	غ
	۲۵	ص
	۲۶	ص
	۲۷	غ
	۲۸	ص
۳۲	۲۹	ص
۳۲	۳۰	ص
۳۳	۳۱	ص
۳۴	۳۲	غ
	۳۳	غ
	۳۴	ص
ج (کشف ارتباط		
	۳۵	ج(۱ الف (۳ ب (۴ ه (۵ د
	۳۶	الف(۱ ب(۲ ج(۳ د(۴ ه(۵ ز(۶ و(۷ ا(۸ ر
د (کوتاه پاسخ		
۳۲	۳۷	با اطاعت از فرمان های خداوند
۳۲	۳۸	با اطاعت از فرمان های خداوند

۳۹	نشان دهنده شدت و ضعف ایمان آنهاست	۳۳
۴۰	موقع تسلیم شدن در برابر خواسته های هوای نفس و قدرت های مادی	۳۴
۴۱	شناخت جهان بینی کمک فراوانی به تصمیم گیری درست ما خواهد کرد	۳۱
۴۲	افکار و اعتقادات	۳۲
۴۳	ثمره توحید عملی	۳۲
۴۴	شرک عملی	۳۴ و ۳۳
۴۵	توحید عملی	۳۳
۴۶	زیرا که می فرماید شما در برابر همه اینها مسئولید	۳۳
۴۷	۱- تفرقه در جامعه ۲- افزایش قدرت انسان های ستمگر	۳۵
۴۸	حاکمیت طاغوت	۳۵
	(و) تعریف اصطلاحات	
۴۹	هر کسی در زندگی خود از «فرمانهای خدا اطاعت کند»، به «مراتبی از توحید عملی» رسیده است. چنین فردی می کوشد تمایلات درونی و تصمیمها و فعالیتهای خود را در جهت «خواست و رضایت الهی» قرار دهد.	۳۲
۵۰	قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه با نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست.	۳۴
۵۱	موحد واقعی همواره انسانی امیدوار است. در مقابل سختی ها و مشکلات، صبور و استوار است و آنها را زمینه موفقیت های آینده اش قرار می دهد. باور دارد که دشواری های زندگی نشانه بی مهری خداوند نیست، بلکه بستری برای رشد و شکوفایی «اوست».	۳۳
۵۲	کسی که دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوتها (بت های بیرون بر آید، چنین شخصی گرفتار «شرک عملی» شده است.	۳۳
	(ه) سوالات تشریحی	
۵۳	باید بهترین را انتخاب کنیم زیرا انتخاب هریک از این سبک ها مسیر زندگی ما را تغییر می دهد و سرنوشت دنیا و آخرت ما را رقم می زند. پس باید این انتخاب مهم براساس فکر و به دور از احساسات باشد و دلیلی محکم و عقل پسند از آن حمایت کند.	۳۰
۵۴	برای یک انسان موحد؛ جهان، «معنای خاص خود را دارد. از نظر او؛ هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست، گرچه حکمت آن را نداند. از همین رو، موحد واقعی همواره انسانی امیدوار است. در مقابل سختی ها و مشکلات، صبور و استوار است و آنها را زمینه موفقیت های آینده اش قرار می دهد. باور دارد که دشواری های زندگی نشانه بی مهری خداوند نیست، بلکه بستری برای رشد و شکوفایی «اوست».	۳۳

۳۳-۳۴	هر کسی در زندگی خود از «فرمانهای خدا اطاعت کند»، به «مراتبی از توحید عملی» رسیده است. چنین فردی می کوشد تمایلات درونی و تصمیمها و فعالیتهای خود را در جهت «خواست و رضایت الهی» قرار دهد. مثلا در انتخاب همسر، شغل، دوست، در چگونگی تحصیل، تفریح، ورزش و حتی در انتخاب نوع پوشش و به طور کلی در تمام برنامه های روزانه خود، خدا را در نظر می گیرد و تلاش می کند از دایره فرمان های او خارج نشود .	۵۵
۳۴	انسان موحد چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست شخصیتی «ثابت و پایدار» دارد و «برخوردار از آرامش روحی» است. چنین فردی، موجودات جهان را مخلوق خدا می بیند و می داند که خداوند، او را در برابرشان «مسئول» قرار داده است . در مقابل انسان غیر موحد درونی نا آرام و شخصیتی نا پایدار دارد زیرا از یک سو هوای نفس او هر روز خواسته جدیدی جلوی روی او قرار می دهد و از سوی دیگر قدرت های مادی که هر روز رنگ عوض می کنند او را به بردگی جدیدی می کشاند.	۵۶
۳۴	اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت های بیرون) برآید گرفتار شرک عملی شده است.	۵۷
۳۵	در نتیجه شخص درونی نا آرام و شخصیتی نا پایدار دارد زیرا از یک سو هوای نفس او هر روز خواسته جدیدی جلوی روی او قرار می دهد و از سوی دیگر قدرت های مادی که هر روز رنگ عوض می کنند او را به بردگی جدیدی می کشاند.	۵۸
۳۵	رابطه متقابل است. هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد همان طور که هر قدر نهاد های اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان تر می گردد.	۵۹
۳۶	در ابتدا به نظر می رسد که امروزه کمتر کسی گرفتار شرک باشد و از این جهت نیز بشر در مسیر پیشرفت می باشد اما یک واقعیت تلخ در اینجا وجود دارد و آن این است که گرچه شرک در قالب بت و مانند آن در میان بیشتر جوامع امروزی وجود ندارد اما انواع دیگری از شرک که بسیار پیچیده تر از شرک قدیم است در میان بشر به چشم می خورد که خوب است به آنها توجه کنیم و برای دوری از آنها تلاش کنیم	۶۰
۳۶	(۱) تخریب محیط زیست، (۲) آلوده شدن طبیعت ، (۳) پیدا شدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند	۶۱

۳۴	۱) امروزه، بسیاری از انسانها «جهان خلقت» را ملک خود تلقی می کنند و بدون توجه به نظر و رأی مالک حقیقی آن، یعنی خدا، هرگونه که بخواهند در این جهان تصرف می کنند. این افراد و جوامع، در واقع خود را «مالک»، «ولی» و «پرورش دهنده (رب)» جهان می پندارند ۲) بسیاری از انسان ها چنان به امور دنیایی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن ها جایگاهی ندارد زینت دنیا ولذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است....ویکسره از خدا و آخرت غافل شده اند.	۶۲
۳۳	باعث می شود شخص، «درونی نا آرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد»؛ زیرا از یک سو، هوای نفس وی هر روز خواسته جدیدی جلوی روی او قرار می دهد و از سوی دیگر، قدرتهای مادی که هر روز رنگ عوض می کنند، او را به بردگی جدیدی می کشانند.	۶۳

درس چهارم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی			
کتاب: دین و زندگی ۳		سوالات درس ۴	
رشته: تجربی و انسانی		پایه: دوازدهم	
طراحی توسط استان: گیلان		سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	
ردیف	سوال	شماره صفحه	
الف (آیات / احادیث / اشعار)			
۱	با تدبیر در آیه شریفه « قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى ... » به سوالات زیر پاسخ دهید. الف - مقصود از قیام گروهی و قیام فردی چیست؟ ب - برای هر کدام نمونه هایی ذکر کنید.	۴۳	
۲	با توجه به آیه شریفه (...أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ) وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ)، عهد و پیمانی که خداوند با انسان بسته است شامل دو بخش است ، آن ها را بنویسید.	۴۳	
۳	حدیث (فاعل الخير خير منه.....) به کدام مطلب اشاره دارد؟	۴۴	
۴	شعر (آفرینش همه تنبیه خداوند دل است دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار) بیانگر چه نکته مهمی است؟	۴۶	
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.			
۵	در اسلام ، "ایمان" شرط قبولی تمام اعمالی است که فرد برای خدا انجام می دهد.	۴۴	
۶	یکی از علل وجوب روزه ، آزمایش اخلاص مردم است.	۴۷	
۷	داشتن نیت الهی در کارها بیانگر حسن فعلی است.	۴۵	
۸	یکی از راه های افزایش اخلاص؛ حکمت می باشد.	۴۵	
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)			
۹	مانع لغزش ها و تباهی ها می شود.	الف) معرفت	۴۷
۱۰	شیطان توانایی فریب دادن این افراد را ندارد.	ب) واجبات	۴۷
۱۱	تقدس وارزشمندی عمل به آن وابسته است.	ج) حکمت	۴۶
۱۲	توجه به آن، درخت اخلاص را آبیاری می کند	د) مومنان با اخلاص	۴۷
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.			

۴۴	۱۳	اخلاص از نظر لغوی به چه معناست؟
۴۷	۱۴	شیطان اقرار کرده است که توانایی فریب دادن چه کسانی را ندارد؟
۴۴	۱۵	هر عملی که انجام می دهیم چند جزء دارد ؟ آن ها را نام ببرید.
۴۴	۱۶	از نظر پیامبر مومنان در چه چیزی بر هم برتری دارند؟
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۴۵	۱۷	حسن فاعلی:
۴۴	۱۸	اخلاص (در فرهنگ دینی)
۴۵	۱۹	حسن فعلی:
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۴۳	۲۰	-پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) راهیابی شرک به دل انسان را با چه تمثیلی بیان فرموده است؟
۴۷	۲۱	سه مورد از نتایج راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او را بنویسید.
۴۷	۲۲	میوه های درخت اخلاص را نام ببرید.
۴۷	۲۳	نتیجه ۴۰روز انجام اعمال خالصانه برای خداوند چیست؟
پاسخنامه درس چهارم		
		الف: احادیث و اشعار
	۱	الف: بصورت یک نفری و چند نفری در راه خداوند قیام کنیم. ب: دفاع از ولایت - شرکت در جنگها علیه دشمن
	۲	شیطان را پرستش و اطاعت نکنیم و خدا را پرستیم که بهترین راه رسیدن به سعادت است.
	۳	اهمیت نیت در انجام کارها
	۴	تفکر در طبیعت موجب شناخت خدا و بالا رفتن درجه اخلاص می شود.
		ب) صحیح / غلط
	۵	غلط
	۶	صحیح
	۷	غلط
	۸	غلط
		ج) کشف ارتباط
	۹	حکمت
	۱۰	مومنان با اخلاص

۱۱	معرفت	
۱۲	واجبات	
	(د) پاسخ کوتاه	
۱۳	خالص کردن و پاک کردن یک چیز غیر از آن است.	
۱۴	مومنان با اخلاص	
۱۵	دو جزء: نیت و شکل و ظاهر عمل	
۱۶	مراتب اخلاصشان	
	(و) اصطلاحات	
۱۷	انجام دهنده کار نیت الهی داشته باشد.	
۱۸	شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان گونه که او دستور داده انجام دهد	
۱۹	کار به همان درستی که خداوند دستور داده، انجام شود.	
	(ه) پاسخ تشریحی	
۲۰	راه رفتن مورچه سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه	
۲۱	غفلت را از خداوند کم می کند و محبت او را در قلب تقویت می سازد و انسان را از کمکهای الهی بهره مند می سازد	
۲۲	الف: دستیابی به درجاتی از حکمت ب: نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان ج: دریافت پاداش های وصف نشدنی	
۲۳	چشمه های حکمت از قلبش و زبانش جاری خواهد شد	

درس پنجم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
کتاب: دین و زندگی (۳)	طراحی توسط استان: لرستان	سوالات درس پنجم (قدرت پرواز)
رشته: تجربی و ریاضی وفنی	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	پایه : دوازدهم

ردی ف	سوال	شماره صفحه
الف (آیات /احادیث /اشعار		
۱	هر یک از آیات زیر به کدام یک از شواهد و نشانه‌های وجود اختیار در انسان اشاره دارد؟ الف) قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ / فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ / وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ب) ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيَكُمْ	۵۵
۲	آیه‌ی زیر به چه قوه‌ای در انسان اشاره دارد؟ إِنَّا هَدَيْنَاهُ سَبِيلًا إِمَّا شَاكِرًا إِمَّا كَفُورًا	۵۵
	ب) درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.	
۳	اختیار حقیقتی است که نیازمند دلیل و برهان است.	۵۴
۴	کسی که اختیار را در سخن انکار می‌کند در عمل از آن استفاده می‌کند.	۵۳
۵	در علل طولی هر عامل به‌طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد.	۵۹
۶	تقدیر به معنای اندازه گرفتن و قضا به معنای حکم کردن و حتمیت بخشیدن است.	۵۶
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۷	ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. الف) احساس رضایت و پشیمانی ب) مسئولیت‌پذیری ج) تفکر و تصمیم ۱- عهدها و پیمان‌ها بر این اساس استوار هستند. ۲- ما کارها را از خود و نتیجه اعمال خود می‌دانیم. ۳- ابتدا اندیشه می‌کنیم سپس جوانب آن را می‌سنجیم.	۵۴
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		

۵۶	۸	موجودات جهان از چه جهت وابسته به قضای الهی هستند؟
۵۷	۹	دو مورد از ساده ترین تقدیرهای جهان را نام ببرید.
۵۴	۱۰	شواهد وجود اختیار در انسان را نام ببرید.
۵۸	۱۱	علت های اصلی پیدایش یک پدیده را نام ببرید.
		(و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)
۵۹	۱۲	رابطه اختیار انسان را با اراده خداوند شرح دهید.
۵۶	۱۳	اینکه می گوئیم قضا و قدر الهی بر جهان حاکم است به چه معناست؟
۵۴	۱۴	از شواهد وجود اختیار مسئولیت پذیری را توضیح دهید.
۵۸	۱۵	از علل پیدایش یک پدیده، علل عرضی را توضیح دهید.

ردیف	پاسخنامه درس پنجم	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	الف) خداوند رهنمودها و دلایل روشن خود را برای ما انسان ها می فرستد و انسان با تفکر و تصمیم با این رهنمودها مواجه می شود. (تفکر و تصمیم) ب) خداوند انسان را به علت اختیاری که دارد مسئول اعمال بدش می داند. (مسئولیت پذیری)	۵۵
۲	ب) قوه اختیار	۵۵
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۳	غلط	۵۴
۴	صحیح	۵۳
۵	غلط	۵۹
۶	صحیح	۵۶
ج) کشف ارتباط		
۷	ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. الف) شماره ۲ : ما کارها را از خود و نتیجه اعمال خود می دانیم. ب) شماره ۱ : عهدها و پیمان ها بر این اساس استوار هستند. ج) شماره ۳ : ابتدا اندیشه می کنیم سپس جوانب آن را می سنجیم.	۵۴
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		

۵۶	۸	موجودات از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می شوند وابسته به قضای الهی هستند.
۵۷	۹	تعیین طول، حجم، اندازه و زمان و مکان موجودات.
۵۴	۱۰	۱. تفکر و تصمیم ۲. احساس رضایت یا پشیمانی ۳. مسئولیت پذیری
۵۸	۱۱	۱. طولی ۲. عرضی
(و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۵۹	۱۲	وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خدا است. خداوند اراده کرده که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم آن کار انجام نمی گیرد؛ در عین حال وجود ما، ارده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خدا است یعنی اراده انسان در طول اراده خدا است و با آن منافاتی ندارد.
۵۶	۱۳	به این معنا است که نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها و قانون هایش از آن خدا و از علم خدا است (قدر) و اجرا کردن آن نیز وابسته به اراده خداوند است (قضا) به همین دلیل نه در نقشه و نه در اجرای نقشه هیچ نقصی وجود ندارد.
۵۴	۱۴	هر کدام از ما خودمان را مسئول کارهای خود می دانیم و به همین دلیل آثار و عواقب کار خود را می پذیریم و اگر به کسی آسیب رسانده ایم کار خود را جبران می کنیم. عهدها و پیمان ها نیز بر همین اساس استوار هستند و اگر کسی پیمان شکنی کند و مسئولیتش را انجام ندهد مستحق مجازات است.
۵۸	۱۵	در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند؛ مثلاً برای رویش یک گلدان مجموعه ای از آب و خاک و نور و حرارت و باغبان دست به دست یکدیگر می دهند و با مشارکت هم گل را پدید می آورند. هر یک از این عوامل و عناصر اثر خاصی را مستقل از دیگری اعمال می کند تا گل بروید. اینگونه علل را علل عرضی می نامند و در آن هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است.

درس ششم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی -

مستقر در استان کرمانشاه

سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی

سوالات درس: ششم (سنت های خداوند در زندگی)	کتاب: دین و زندگی ۳	طراحی توسط استان: مازندران
پایه : دوازدهم	رشته: علوم تجربی - ریاضی - فنی	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ردیف	سؤال	شماره صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	در آیه شریفه: « كَلَّا نُمَدُّ هَولَاءَ وَهَولَاءَ...» عبارات (هولاء و هولاء) بیانگر چه کسانی هستند؟	۶۵
۲	آیه: «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» به کدام سنت از سنتهای خداوندی اشاره دارد؟	۶۵
۳	ارتباط مفهومی آیه: «...سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ...» و «...لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ...» در کدام سنت الهی دیده می شود؟	۶۵- ۶۶
۴	آیه شریفه: « ... اینان در آخرت جز آتش دوزخ ندارند و هر چه در دنیا کرده اند بر باد رفته و آنچه را که انجام می دهند، باطل است.» به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ و در رابطه با چه کسانی است؟	۷۰
۵	چه کسانی مصداق حدیث شریف امام صادق (ع): «...أَكْثَرُ مِمَّنْ يَعِيشُ بِالْأَعْمَارِ» هستند؟	۷۴
۶	در حدیث شریفه: (إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلِهِ كَفِّهِ الْمِيزَانِ كَلَّمَا زِيدَ فِي إِيمَانِهِ زِيدَ فِي بَلَائِهِ) چرا مؤمن مانند ترازوست؟	۶۸
۷	در حدیث: « مَنْ يَمُوتُ بِالدُّنُوبِ أَكْثَرُ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ...» منظور از عبارت قرآنی (آجال) چیست؟	۷۴
۸	بر چه اساسی امام علی (ع) فرمودند: « که خدا هیچ کس را همانند کسی که به او مهلت داده، آزمایش نکرده است؟»	۷۳
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.	
۹	ساخت و شناخته شدن هویت و شخصیت انسانها پیامد سنت ابتلاء است.	۶۸
۱۰	سنت ابتلاء، ثابت و همیشگی است و شامل همه انسانها در همه دورانها می شود.	۶۸
۱۱	سنت امداد خاص یکی از عام ترین و فراگیر ترین سنت های الهی است .	۶۸
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		

۶۸ ۷۱ ۷۳	هر یک از عبارات قسمت الف با کدام یک از سنتهای الهی در قسمت ب ارتباط دارد؟		۱۲
	«الف» (یک مورد اضافی است)		
	(الف) به محض اعلام ایمان به خدا و اظهار بندگی توسط انسان، این سنت در زندگی او جاری می شود. (ب) حتی سخت گیری خداوند بر انسان هم در دایره این سنت قرار می گیرد. (ج) سنتی است که نتیجه عمل خود انسانها ست.		
	(۱) سبقت رحمت بر غضب (۲) املاء و استدراج (۳) امداد عام الهی (۴) ابتلاء		
(د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.			
۶۶	مطابق آیات قرآن، رحمت واسعه الهی به چه کسانی و از چه طریق عطا می شود؟		۱۳
۷۱	شرایط آسان تر رفتن نیکوکاران به سوی مقصد نهایی (قرب خدا) ، در کدام سنت الهی فراهم می شود؟		۱۴
۶۸	موضع گیری مؤمن در برابر آزمایشات الهی چیست؟		۱۵
۶۸	در چه صورتی یک حادثه یا مصیبت موجب رشد و کمال می شود؟		۱۶
۷۴	سیر کردن حیوانات چه تأثیری در آینده زندگی فرد دارد؟		۱۷
۶۷	قرآن کریم از کدام قوانین با عنوان سنت های الهی یاد کرده است؟		۱۸
۷۱	شرایط دریافت توفیق الهی چیست؟		۱۹
۷۱	چگونگی کمک خداوند در توفیق الهی را بنویسید.		۲۰
۷۱	سخت گرفتن خدا بر بندگان، ریشه در کدام صفت الهی دارد؟		۲۱
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.			
۷۱	توفیق:		۲۲
۶۸	سنت ابتلا:		۲۳
۷۲	سنت املاء:		۲۴
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)			
۶۸	طبق سنت ابتلاء، رابطه ایمان با مراتب امتحان چگونه است؟ توضیح دهید.		۲۵
۷۴	سه مورد از رهنمودهای دینی را که به سنت «تأثیر اعمال انسان در زندگی» اشاره می کنند نام ببرید.		۲۶
۷۱-۷۰	تفاوت امداد عام و خاص الهی چیست؟		۲۷
۷۲	چرا خداوند کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می دهد؟		۲۸
۷۲	مرز تبدیل سنت املاء به استدراج ریشه در کدام سنت دارد؟		۲۹

۳۰	ارتباط مفهومی حدیث اما صادق (ع): (مَنْ يَمُوتُ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرُ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ...) با آیه شریفه: (وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ) را بیان کنید.	۷۴
۳۱	شکست و پیروزی انسان در آزمایشات الهی بر چه اساسی رقم می خورد؟ با مثال توضیح دهید.	۶۹

پاسخنامه درس ششم

ردیف	
	الف (آیات / احادیث / اشعار)
۱	دنیا طلبان و آخرت طلبان (امداد عام)
۲	توفیق الهی (امداد خاص)
۳	تاثیر اعمال انسان در زندگی او
۴	امداد عام الهی - کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند.
۵	کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند.
۶	چون هر چقدر مراتب ایمان در یک فرد بیشتر باشد، مراتب امتحانش نیز افزوده می شود. (به عبارت دیگر هر چقدر امتحانهای مؤمن بیشتر شود نشانگر ایمان بیشتر اوست.)
۷	سرآمد عمر (اجل هر انسان که زمان مرگش است)
۸	براین اساس که احسان پیاپی خدا، کسی را گرفتار کند و پرده پوشی خدا او را مغرور سازد و با ستایش مردم فریفته و شیفته خود گردد و با قرار گرفتن در دایره سنت املاء و استدراج که نتیجه عمل خود انسانهاست، این امتحانات از طرف خدا برایش اتفاق افتند.
	ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.
۹	ساخت و شناخته شدن هویت و شخصیت انسانها پیامد سنت ابتلاء است.
۱۰	سنت ابتلاء، ثابت و همیشگی است و شامل همه انسانها در همه دورانها می شود.
۱۱	سنت امداد خاص یکی از عام ترین و فراگیر ترین سنت های الهی است .
	ج) کشف ارتباط (وصل کنید)

۶۸ ۷۱ ۷۳	هر یک از عبارات قسمت الف با کدام یک از سنتهای الهی در قسمت ب ارتباط دارد؟		۱۲
	«الف»	«ب» (یک مورد اضافی است)	
	الف) به محض اعلام ایمان به خدا و اظهار بندگی توسط انسان، این سنت در زندگی او جاری می شود. -۴ ب) حتی سخت گیری خداوند بر انسان هم در دایره این سنت قرار می گیرد. ۱ ج) سنتی است که نتیجه عمل خود انسانها ست. ۲	۱) سبقت رحمت بر غضب ۲) املاء و استدراج ۳) امداد عام الهی ۴) ابتلاء	
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.			
۶۶	کسانی که (در دادگاه قیامت) کار نیکی بیاورند - (مطابق سنت رحمت بر غضب خداوند)، ده برابر آن را پاداش می گیرند.		۱۳
۷۱	امداد خاص (توفیق الهی)		۱۴
۶۸	در برابر امتحانات الهی شکیبایی می ورزد، و آنها را پله ای برای رشد معنوی و ایمان خود می داند.		۱۵
۶۸	در صورتی که امتحان خداوند علیم باشد.		۱۶
۷۴	زندگی فرد را بهبود می بخشد.		۱۷
۶۷	قوانین جهان خلقت و قوانین حاکم بر زندگی انسان ها		۱۸
۷۱	با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارد و با داشتن عامل درونی نیکی مانند روحیه حق پذیری، در این راه سعی و تلاش می کند.		۱۹
۷۱	خداوند، انسان تلاشگر و مجاهد را حمایت می کند، دست او را می گیرد و با پشتیبانی خود به پیش می برد.		۲۰
۷۱	لطف و رحمت الهی (مطابق سنت سبقت رحمت بر غضب خداوند)		۲۱
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.			
۷۱	توفیق: آسان نمودن - (فراهم کردن شرایط و اسباب توسط خداوند برای آسانتر رفتن به سوی مقصد کسی که با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارد و تلاش می کند).		۲۲
۶۸	سنت ابتلا: امتحان - (قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد).		۲۳
۷۲	سنت املاء: فرصت دادن خداوند با امکانات و نعمت های زیاد به گناهکارانی که در گناه و باطل پیش می روند و با حق دشمنی می ورزند، تا در گناهان غوطه ور شوند. (برای سنگین تر شدن گناهان)		۲۴
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)			
۶۸	هر چقدر ایمان بیشتر شود امتحانش نیز زیادتر می شود، انسانی که ایمان به خداوند و بندگی او را اعلام کند، بنا به سنت ابتلاء وارد امتحان ها و آزمایش های خاص آن می شود و به میزانی که در آزمون های اولیه سربلند بیرون آید، قدم در آزمون های بعد می گذارد و برای کسب کمالات برتر آماده می شود.		۲۵

۲۶	کسانیکه بواسطه گناه می میرند، از کسانی که به واسطه سرآمد عمرشان می میرند، بیشترند - صله رحم و محبت به خویشان و دادن صدقه، عمر را افزایش می هد - تقوا و ایمان واقعی به خداوند سبب نزول برکات می گردد.	۷۴
۲۷	در امداد عام، خداوند امکانات و لوازم رسیدن به خواسته ها و هدف های هردو گروه از مردم را فراهم می کند یعنی گروهی که راه حق را بر می گزینند و هدایت الهی را می پذیرد، لوازم و امکانات رسیدن به حق را برایشان فراهم می کند و گروهی که در مقابل حق می ایستند و فقط دنیا را انتخاب می کنند و برای آن تلاش می کنند که خداوند دنیا را به آنها می دهد و کم و کاستی نخواهند داشت البته عواقب زیانباری در آخرت مشاهده می کنند. اما در امداد خاص، خداوند شرایط و اسباب را برای کسی فراهم می کند که با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارد و با تلاش و مجاهدت در این راه سعی و تلاش می کند تا بتواند آسان تر به مقصد برسد و نصرت یابد.	۷۰- ۷۱
۲۸	چون خداوند به همه بندگان خود محبت دارد و حتی با گناهکاران هم مانند نیکو کاران، به لطف و مهربانی و رحمت رفتار می کند. از موارد سبقت رحمت بر غضب خدا، آن است که وقتی انسان گناهی مرتکب می شود به فرشته خود دستور می دهد که صبر کند تا بنده اش توبه کند و جبران نماید، و در صورتی که بنده توبه نکرد آن گناه را ثبت کند و فقط به اندازه خودش جزا می دهد.	۷۲
۲۹	افزایش امداد عام الهی به گناهکاران که امکانات و نعمت های آنان را می افزاید که فرصتی برای غوطه ور شدن در گناهان برایشان قرار می دهد که عاقبتی جز دوزخ ندارند.	۷۲
۳۰	حدیث و آیه مربوط به سنت «تأثیر اعمال انسان در زندگی او» هستند. آینده زندگی هر فرد تحت تأثیر رفتارهای گذشته اوست، کسانی که ایمان ندارند و بی تقوا و گناهکارند، عاقبتشان مطابق اعمالشان است و دچار کیفر و گرفتاری از جانب خداوند می شوند.	۷۴
۳۱	خداوند با هر امر خیر یا شری ما را می آزماید؛ بیماری یا سلامت، فقر یا ثروت، از دست دادن پدر یا مادریا داشتن آنها، بارش باران یا وقوع خشک سالی، مواد امتحانی ما به حساب می آیند و نحوه مواجهه ما با آنها پیروزی یا شکست ما را رقم می زند و مهیای امتحانی دیگر می سازد. هر امتحانی برای ماست تا روشن شود که ما نسبت به آن حادثه چه تصمیمی می گیریم عمل درست، باعث رشد و کمال ما می شود که یک پیروزی است و عمل غلط عقب ماندگی و خسران ما را به دنبال دارد که یک شکست است.	۶۹

درس هفتم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
پایه : دوازدهم	کتاب: دین و زندگی	طراحی توسط استان: مرکزی
رشته: تجربی	سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳	

ردیف	سوال	شماره صفحه - سطح
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	این خطاب خدای متعال به حضرت داود (ع): «ای دارد. اگر روی گردانان از من می دانستند که چگونه انتظار آنها را می کشم و شوق بازگشتشان را دارم، بدون شک از شوق آمدن به سوی من، جان می دادند و بندبند وجودشان از محبت من، از هم می گسست» در ارتباط با کدام موضوع است؟ آن را توضیح دهید.	۸۰
۲	حدیث رسول خدا (ص) «التائب من الذنب کمن لا ذنب له و» و حدیث امیرمؤمنان علی (ع) «التوبه تطهر القلوب وتغسل الذنوب» به رابطه توبه و چه موضوعی اشاره دارند و در اصطلاح به آن چه چیزی اطلاق می گردد؟	۸۲-۸۳
۳	طبق فرمایش رسول خدا (ص)، کسی که از گناه توبه کرده باشد مانند چه کسی است؟	۸۲
۴	کدام آیه شریفه قرآنی بیانگر این مطلب است که: «با توبه کردن، همه گناهان حتی شرک هم آمرزیده می شود»؟	۸۳
۵	طبق فرمایش امیرمؤمنان علی (ع)، چه چیزی دلها را پاک می کند و گناهان را می شوید؟	۸۳
۶	کدام جمله امام موسی کاظم (ع)، چون تیری بر قلب بشر بن حارث نشست و او را تکان داد؟ چرا؟	۸۱
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۷	دوره جوانی دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست.	۸۵
۸	انسان مانند موجودات دیگر می تواند در برابر موانع درونی ایستادگی کند.	۸۱
۹	در توبه، همیشه باز است و همواره توفیق برای انسان ها میسر می باشد.	۸۳
۱۰	حقوق مادی انسان ها بسیار مهم تر و برتر از حقوق معنوی آنان است.	۸۷
۱۱	همین که انسان بعد از انجام گناه، در دل احساس پشیمانی کند، توبه انجام شده و گناه بخشیده می شود.	۸۲

۸۷	۱۲	اگر رفتار ناپسند برخی افراد سبب بد بینی دیگران به دین شده، در واقع حقوق مادی افراد ضایع شده است.
۸۵	۱۳	دوره جوانی دوره انعطاف پذیری و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست.
(ج) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۸۸	۱۴	صفات ناپسندی که در ما انسان ها پدید می آیند، شبیه چه چیزی هستند؟ بنویسید.
۸۸	۱۵	تا چه زمانی برای توبه کردن مهلت داریم؟
۸۸	۱۶	اگر مردم در برابر گناهان جامعه حساسیت نشان دهند و در برابر آنها بایستند و بکوشند که جامعه را به وضع صلاح و درستی باز گردانند؛ چه نتیجه ای خواهد داشت؟ بنویسید.
۸۲	۱۷	عامل آلودگی چیست و انسان برای پاک شدن از آن آلودگی باید از چه چیزی بهره ببرد؟
۸۳	۱۸	توبه، در کدام دوران عمر انسان آسان تر است؟
۸۸	۱۹	انحراف های اجتماعی باید در کدام مراحل خود، «اصلاح» شوند و چرا؟
۸۸	۲۰	اگر مردم در انجام دادن وظیفه «امر به معروف و نهی از منکر» کوتاهی کنند؛ چه نتایجی خواهد داشت؟
(د) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۸۸	۲۱	توبه اجتماعی:
۸۲	۲۲	پیرایش یا «تخلیه»:
۸۲	۲۳	حقیقت توبه :
۸۲	۲۴	«توبه» در لغت:
(و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۸۱	۲۵	انقلاب علیه خود به چه معناست؟ کاملاً شرح دهید.
۸۲	۲۶	توبه اگر درباره بندگان استفاده شود به چه معناست و اگر درباره خداوند (معبود) استفاده گردد، چه معنایی خواهد داشت؟
۸۸	۲۷	برخی از انحرافات اجتماعی را نام برده و مهم ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از این بیماری ها چیست؟
۸۷	۲۸	از مراحل توبه، جبران حقوق مردم (حق الناس) را توضیح دهید.
۸۳	۲۹	آیا توبه، فقط گناهان را پاک می کند؟ توضیح دهید.
۸۶	۳۰	از مراحل تکمیلی توبه، «تلاش برای دور شدن از گناه» را شرح دهید.
۸۷	۳۱	از مراحل تکمیلی توبه، جبران حقوق الهی (حق الله) را توضیح دهید.
۸۷	۳۲	«حقوق مادی» انسان ها مهم تر است یا «حقوق معنوی»؟ توضیح دهید.

۳۳	اگر مردم در برابر گناهان جامعه کوتاهی کنند و اقدامات دلسوزانه جامعه به جایی نرسد و به تدریج انحراف از حق، ریشه بدواند چه خواهد داشت؟	۸۸
۳۴	بهترین زمان توبه که امکان آن، بیشتر، انجام آن آسان تر و جبران گذشته راحت تر است؛ کدام است؟ چرا؟	۸۵
۳۵	چه زمانی توبه انجام شده و گناه بخشیده می شود؟ توضیح دهید.	۸۲

ردیف	پاسخنامه درس ۷	شماره صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	تصمیم های جدید همواره برای تکمیل پیمان های قبلی و پیمودن ادامه راه نیست، بلکه گاه برای بازگشت از مسیری است که چندی به غلط پیموده شده و آثار زیانباری بر جای گذاشته است. این گونه تصمیمها، «توبه» نام دارد.	۸۰
۲	«پاکی» - «پیرایش» یا «تخلیه».	۸۲- ۸۳
۳	«مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است».	۸۲
۴	«قل یا عبادى الذین أسرفوا على أنفسهم لا تقنطوا من رحمہ الله إن الله یغفر الذنوب جمیعاً إنه هو الغفور الرحیم»	۸۳
۵	توبه	۸۳
۶	«اگر بنده می بود، بندگی (عبودیت) می کرد و حرمت صاحب خود را نگه می داشت.»؛ زیرا با شنیدن این جمله یکباره از جا برخاست و به خود مهلت پوشیدن کفش را نداد. با پای برهنه دنبال گوینده سخن رفت. دوید تا خود را به امام هفتم (ع) رساند. در حضور ایشان «توبه» کرد و تا زنده بود به پیمان خود وفادار ماند.	۸۱
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۷	غلط	۸۵
۸	غلط	۸۱
۹	غلط	۸۳
۱۰	غلط	۸۷
۱۱	صحیح	۸۲
۱۲	غلط	۸۷

۸۵	صحیح	۱۳
(ج) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۸۸	شبییه ریشه های نهالی هستند که در ابتدا، نفوذ کمی در خاک دارد اما هر قدر زمان می گذرد، نفوذ آن، بیشتر می شود و قوی تر می گردد تا جایی که کندن آن درخت بسیار سخت می شود.	۱۴
۸۸	تمام یا سراسر عمر، ظرف زمان توبه است. اما بهترین زمان برای توبه دوره ای است که؛ امکان توبه، «بیشتر» و انجام آن، «آسان تر» و جبران گذشته، «راحت تر» است.	۱۵
۸۸	به آسانی می توانند، مانع گسترش گناهان شوند.	۱۶
۸۲	«گناه» - «توبه».	۱۷
۸۳	جوانی	۱۸
۸۸	باید در همان «مراحل ابتدایی خود اصلاح شوند تا: (۱) گسترش نیابند. (۲) ماندگار نشوند.	۱۹
۸۸	گناهان اجتماعی، قوی تر و محکم تر می شوند و در تمام سطوح جامعه نفوذ می کنند.	۲۰
(د) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۸۸	جامعه نیز اگر در برخی ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شد، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح، یعنی؛ «توبه اجتماعی» است.	۲۱
۸۲	«گناه»، آلودگی است و «توبه»، پاک شدن از آلودگی هاست. توبه، گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. به همین جهت این عمل را «پیرایش» یا «تخلیه» می گویند	۲۲
۸۲	«حالت پشیمانی از گناه و تصمیم بر ترک آن»	۲۳
۸۲	بازگشت	۲۴
(و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۸۱	در میان مخلوقات، «انسان» موجودی است که علاوه بر ایستادگی در برابر موانع «بیرونی»، می تواند در برابر موانع «درونی» نیز ایستادگی کرده و حتی علیه خود انقلاب کند؛ بدین معنا که هم می تواند با پیروی از «عقل»، علیه تمایلات ناپسند خود قیام کند و هم می تواند با پیروی از «نفس اماره» و «انجام گناه»، از فرمان های خداوند سرپیچی کرده و به خود ظلم و ستم روا دارد.	۲۵

۲۶	در مورد بندگان، به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست. این حالت وقتی رخ می دهد که انسان از گناه، پشیمان شده و قصد انجام آن را نداشته باشد. - با بازگشت بنده [عبد گناهکار، خداوند نیز به سوی او باز می گردد؛ یعنی، درهای رحمتش را به رویش می گشاید و آرامش را به قلب او باز می گرداند.	۸۲
۲۷	«ربا خواری»، «رشوه گرفتن»، «بی توجهی به عفاف و پاکدامنی»، ظلم کردن و ظلم پذیری» و «اطاعت از غیر خدا» مهمترین راه اصلاح و معالجه جامعه از این بیماری ها، انجام دادن وظیفه «امر به معروف و نهی از منکر» است.	۸۸
۲۸	توبه کننده باید بکوشد اگر ظلم و ستمی بر مردم کرده است، آن را جبران نماید و حقوق مادی یا معنوی آنها را در حد توان ادا کند و رضایت صاحبان حق را به دست آورد و اگر به آنان دسترسی ندارد، به نیابت از آنان صدقه دهد و برایشان دعای خیر و طلب آمرزش نماید.	۸۷
۲۹	«خیر»، بلکه اگر «ایمان» و «عمل صالح» نیز به دنبال آن بیاید، «گناهان» را به «حسنات» تبدیل می کند. قرآن کریم در این باره می فرماید: «کسی که باز گردد توبه کند و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند، گناهانش را به حسنات تبدیل می کند. زیرا خداوند، آمرزنده و مهربان است.»	۸۳
۳۰	توبه کننده تلاش می کند دیگر به سراغ گناهی که از آن پشیمان شده است، نرود؛ زیرا انجام آن مساوی با شکستن توبه است که در آن صورت، باز هم باید توبه کند. به عبارت دیگر، اگر توبه کننده حقیقتاً توبه کرده باشد، گرچه ممکن است به آن گناه علاقه ای هم داشته باشد، سعی خواهد کرد در «عمل» از آن دوری نماید.	۸۶
۳۱	توبه کننده تلاش می کند حقوقی را که با «گناه خود» ضایع کرده است، جبران نماید. دسته ای از این حقوق، مربوط به خداوند است. مهمترین حق خداوند نیز، حق اطاعت و بندگی اوست (توحید عملی). توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود در پیشگاه الهی را جبران کند؛ برای مثال: نمازها یا روزه های از دست داده را به تدریج، قضا نماید و عبادت های ترک شده را به جا آورد. البته، خداوند نسبت به بندگان خود مهربان است و اگر ببیند که شخص توبه کار تلاش خود را کرده و نتوانسته همه گناهان را جبران کند، بقیه موارد را خود جبران نموده و او را عفو می کند.	۸۷

۸۷	«حقوق معنوی» انسان ها بسیار مهم تر از حقوق مادی آنان است. اگر با دروغ، غیبت و تهمت آبروی انسانی ریخته شده، اگر قلب پدر یا مادری بر اثر بی حرمتی فرزندی شکسته شده، اگر با توزیع کتاب یا راه انداختن یک شبکه اجتماعی همراه کننده در فضای مجازی، فساد و تباهی در جامعه گسترش یافته، اگر رفتار ناپسند برخی افراد سبب بدبینی دیگران به دین شده، در واقع، «حقوق معنوی» افراد ضایع شده است و باید فرد توبه کننده با تمام وجود به جبران حقوق از دست رفته بپردازد.	۳۲
۸۸	اصلاح آن مشکل می شود و نیاز به تلاش های بزرگ و فعالیتهای اساسی و زیربنایی پیدا می شود تا آن جا که ممکن است نیاز باشد انسان های بزرگی جان و مال خود را تقدیم کنند تا جامعه را از نابودی و تباهی برهانند و مانع خاموشی کامل هدایت شوند.	۳۳
۸۵	دوره «جوانی»، زیرا دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی است درحالی که دوره پیری، دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. اگر در جوانی خصلت هایی در انسان پدید آمد و ماندگار شد، خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرسا خواهد بود.	۳۴
۸۲	همین که انسان (عبد) بعد از انجام گناه، در دل احساس پشیمانی کند و زبان حالش این باشد که: «چقدر بد شد. کاش این را نمی کردم. «چرا به فرمان و دستور خدا بی توجهی کردم؟» توبه، انجام شده و گناه، بخشیده می شود. امام باقر(ع) می فرماید: «برای توبه کردن، پشیمانی کافی است.» چنین انسانی واقعا در دل، «استغفرالله» را گفته است، گرچه آن را به زبان جاری نکرده باشد. اما اگر بر عکس باشد، یعنی با زبان «استغفرالله» بگوید ولی در قلبش، پشیمان نباشد چنین کسی توبه نکرده است.	۳۵

درس هشتم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
سوالات درس هشتم	کتاب: دین و زندگی (۳)	طراحی توسط استان: هرمزگان
پایه : دوازدهم	رشته: تجربی و ریاضی	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
ردیف	سوال	شماره صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	با توجه به آیه شریفه " أَقْمِنَ أَسَسَ بَنِيانَه عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَ رِضْوَانِ خَيْرِ ام مِنْ أَسَسَ بَنِيانَه عَلَى شِفا جَرَفِ هَارِ فَاَنْهَارِ به و الله لا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ " زندگی محکم بر چه اساسی بنا می شود؟	۹۵
۲	با توجه به آیه شریفه " وَ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا " مسیر دست یابی به سعادت چگونه آغاز شده و چگونه تداوم می یابد؟	۹۴
۳	آیه شریفه " وَ لَا تَقْرَبُوا الزَّنى إِنَّه كَانَ فَاحِشَةً وَ ساءَ سَبِيلًا " به چه موضوعی اشاره دارد؟ توضیح دهید.	۹۹
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۴	میان سعادت انسان در دنیا و آخرت و بایدها و نبایدهای دین ارتباط و هماهنگی برقرار است.	۹۶
۵	تولید و توزیع فیلم ها و لوح های مبتذل که باعث فساد شود از گناهان صغیره است.	۱۰۲
۶	در عصر حاضر سبکی از زندگی اقتصادی که در غرب رایج شده مبتنی بر تولید انبوه کالا و مصرف فراوان است.	۱۰۳
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۷	۱ ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. الف) شرکت در مجالس شادی جهت تقویت صله رحم ب) توزیع انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ اسلامی و مبارزه با تهاجم فرهنگی ج) استفاده از موسیقی خواه کلاسیک خواه سنتی و خواه مدرن	۱- حرام ۲- جایز ۳- مستحب

	(د) شرط بندی در ورزش ها و بازی های معمولی	۴- جایز و حلال ۵- واجب کفایی
(د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۹۶	مقصود از بنای زندگی بر لبه ی پرتگاه چیست؟	۸
۹۷	دو عملی که میان مردم عرب قبل از اسلام رایج بوده و اکنون نیز در برخی کشورهای جهان رواج دارد و موجب انحراف آنها گردیده است را نام ببرید.	۹
۱۰۰	روح معنوی حاکم بر جامعه و نشان دهنده هویت و شخصیت آن چه نام دارد؟	۱۰
۱۰۴	چرا قبل از ورود به کار تجارت باید با احکام تجارت آشنا شویم؟	۱۱
۱۰۴	تجارت با رژیم صهیونیستی چه حکمی دارد؟	۱۲
۱۰۳	طبق کلام پیامبر "ص" چند جزء عبادت به کسب حلال اختصاص دارد؟	۱۳
۹۴	اصطلاح تزکیه را تعریف کنید.	۱۴
۹۶	اصطلاح حکم و دستور را تعریف کنید.	۱۵
(و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۹۸	دو مورد از آثار زیان بار قمار را بنویسید.	۱۶
۹۵	چرا نمی توان بایدها و نبایدهای دینی را با قوانین بشری مقایسه کرد؟ با مثال توضیح دهید.	۱۷
۱۰۰	معیارهای اصلی در تشخیص ارزشمندی فرهنگ جوامع چه چیزهایی هستند؟	۱۸
۱۰۴	یکی از مهم ترین عوامل عقب ماندگی و فاصله ی طبقاتی در کشورها کدام اند و چه نتایجی در پی خواهند داشت؟	۱۹
موفق و پیروز باشید		

ردیف	پاسخنامه درس هشتم	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	الف) تقوای الهی و خشنودی خداوند.	۹۵
۲	ب) توبه از گناهان - عمل به دستورات مورد فرمان خداوند.	۹۴
۳	ج) نهی از انجام عمل زنا، تا خانواده متزلزل نشود و سلامت جسمی و روحی افراد در معرض خطر قرار نگیرد.	۹۹

ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۹۶	صحیح	۴
۱۰۲	غلط	۵
۱۰۳	صحیح	۶
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۰۱ ۱۰۲	ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. الف) مستحب ب) واجب کفایی ج) جایز و حلال د) حرام	۷
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۹۶	دوری از زندگی دینی یا برگزیدن زندگی غیردینی	۸
۹۷	قمار و شراب	۹
۱۰۰	فرهنگ	۱۰
۱۰۴	تا گرفتار کسب حرام نگردیم.	۱۱
۱۰۰	حرام	۱۲
۱۰۳	عبادت ده جزء است که نه جزء آن کسب و کار حلال است.	۱۳
۹۴	پاک شدن از آلودگی ها که سبب رسیدن به رستگاری می شود تزکیه نام دارد.	۱۴
۹۶	هر دستور خداوند دلایل خاصی دارد که حکمت آن، حکم و دستور نامیده می شود.	۱۵
و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۹۸	الف) کاری بیهوده است. ب) پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ سودی برای جامعه ندارد به کار می گیرد. ج) میان برنده و بازنده کینه و دشمنی پدید می آورد.	۱۶
۹۵	زیرا قوانین بشری اهداف محدود و کوچکی دارند. مثلاً نمی توان گفت چرا خداوند برای فلان گناه چنین مجازاتی قرار داده زیرا خداوند می داند که آن گناه مانعی بزرگ بر سر راه سعادت و نعمت های ابدی است. نعمت هایی که خداوند بخشی از آنها را به ما معرفی کرده و بخشی از آنها نیز که اخروی هستند در دنیا قابل توصیف نیست.	۱۷
۱۰۰	الف) اعتقاد به خداوند و یکتاپرستی - توحید ب) ایمان و اعتقاد به پیامبران الهی - نبوت ج) اعتقاد به معاد و پایبندی به آن - معاد	۱۸
۱۰۴	اشرافی گری و تجمل گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی علاوه بر آثار منفی اقتصادی باعث بی اعتمادی عمومی و رواج تجمل گرایی و مصرف گرایی در بین مردم می شوند.	۱۹

درس نهم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی			
طراح: همدان	کتاب: دین و زندگی ۳	سوالات درس: نهم (پایه های استوار)	
سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	پایه: پایه دوازدهم	
ردیف	سوال	صفحه	
الف (آیات / احادیث / اشعار			
۱۰۹	با توجه به آیه شریفه (مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ) به سوالات زیر پاسخ دهید: الف- مژده خداوند به اهل ایمان و افرادی که از عمل صالح برخوردار هستند را بنویسید. ب- عبارت شریفه (مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا) بیانگر چه توحیدی است؟ ج- از عبارت شریفه (مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ) کدام معیار تمدن اسلامی مفهوم می گردد، نام ببرید.		۱
۱۱۰	با توجه به آیه شریفه (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ..) به سوالات زیر پاسخ دهید: الف- یکی از دلایل تشکیل حکومت اسلامی چیست؟ ب- وضعیت تمدن اسلامی (حکومت خلفای بنی امیه و بنی عباس) چگونه بود؟ ج- آیه شریفه (أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ) به کدامیک از مراتب توحید اشاره دارد؟		۲
۱۱۰	برترین جهاد چیست و بیانگر کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی است ؟		۳
۱۱۶	حدیث « طلب علم بر هر زن و مرد واجب است» با کدام یک از آیات زیر در ارتباط است؟ الف- قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ب- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ج- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً		۴

۱۱۳	۵	با توجه به آیه شریفه «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ» به سوالات زیر پاسخ دهید: الف- آیه فوق، بیانگر کدام یک از معیار تمدن اسلامی است؟ ب- خداوند در این آیه، در کنار آرامش همسران، به چیزی اشاره می کند؟
۱۰۹	۶	کدام آیه شریفه، به اولین و دومین معیار تمدن اسلامی اشاره دارد؟ ۱- «فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ» ۲- «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا» ۳- «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا»
۱۰۹ ۱۱۱ ۷	۷	آیات زیر، به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد؟ الف- «..قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ» ب- «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً..» ج- «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ..» د- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ..» و- «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ»
۱۱۱	۸	با توجه به آیه شریفه: «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ..» هدف از ارسال انبیای الهی با کتاب و میزان چه می باشد؟
(ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۰۹ - ۱۱۲	۹	رسول خدا (ص) در کنار توحید، انقلاب عظیمی در جایگاه خانواده ایجاد کرد.
۱۱۶	۱۰	آثار بوعلی سینا یکی از عوامل اصلی تحول اندیشه در اروپا محسوب می شود.
۱۱۶	۱۱	توجه بیشتر اروپائیان به تفکر فلسفی و دانش طبیعی از نتایج توجه به آثار ابن سینا به شمار می آید.
۱۱۰	۱۲	از نتایج معیار عدالت طلبی، ارزش والا برای مساوات و قسط در جامعه می باشد.
۱۱۰	۱۳	یکی از ویژگی های جامعه عدالت محور، گرفتن حق مظلوم از ظالم به آسانی است.
۱۱۴	۱۴	برخی از قسمتهای قرآن، بیانگر دعوت انسانها به تفکر و خرد ورزی می باشد.
۱۱۴	۱۵	دعوت مکرر قرآن کریم به عدالت ورزی و تشویق های دائمی پیامبر اکرم(ص)، برپایی جامعه عدالت محور بود.
۱۱۵	۱۶	هر شاگردی، که برای کسب علم با هر نیتی، به خانه عالمی رود، زمینی که بر آن راه می رود، برایش طلب آموزش می کند.
۱۱۴	۱۷	موقعیت زن در اروپا و سایر مناطق جهان، از موقعیت زن و خانواده در تمدن اسلامی بسیار برتر بود.
۱۱۵	۱۸	حضرت زینب(س) همراه پدر و پیام رسان نهضت عاشورا بودند.
۱۱۳	۱۹	حضرت علی (ع)، اولین شخصی بودند، که پیامبر(ص) به دیدن ایشان می رفتند و جویای حال ایشان می شدند.
۱۱۲	۲۰	پیامبر اکرم (ص) دعوت خود را در جامعه ای که سرشار از خرد ورزی بود، آغاز نمودند.
۱۱۴	۲۱	بیان ویژگی های تکذیب کنندگان دین در آیات قرآن، به منظور نفی حاکمیت ستمگران و طاغوتیان می باشد.
۱۱۰	۲۲	اولین آیه ای که بر پیامبر اکرم (ص) نازل شد، درباره توحید بود.

۱۱۴	در جامعه عدالت محور، امکان رشد برای همه انسانها فراهم است.	۲۳
۱۱۰	پیامبر اکرم (ص) از هر فرصتی برای دعوت به خرد ورزی، استفاده می کردند.	۲۴
۱۱۴	زنان مدینه، برای بهره مندی دانش در کلاس علمی حضرت فاطمه (س) شرکت می کردند.	۲۵

ج) کشف ارتباط

از ۱۰۹ تا ۱۱۶	سوالات	پاسخها	۲۶
	۱- لَيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ	الف- معیار عدالت طلبی	
	۲- وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً	ب- معیار اصالت خانواده (احیای منزلت زن)	
	۳- وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ	پ- معیار پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت	
	۴- آزاد بودن حق تحصیل برای زنان	د- معیار اصالت خانواده (احیای منزلت زن)	
	۵- بنای نظام اجتماعی بر پایه قوانین و احکام الهی	و- أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ	
	۶- فراهم آمدن امکان رشد برای همه انسانها	ل- معیار عدالت طلبی	
	۷- إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ	ع- معیار تعقل و خردورزی (عقل گرایی)	
	۸- رفت و آمد شاگرد به خانه عالم	ر- معیار تعقل و خرد ورزی (عقل گرایی)	
	۹- بنا کردن مدرسه کنار هر مسجد	ص- معیار دانش و خرد ورزی (عقل گرایی)	
	۱۰- عدم رنج و زحمت حضرت فاطمه (س) در پاسخگویی به سوالات متعدد	ض- معیار دانش و خردورزی (عقل گرایی)	

د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱۱۰	یکی از ویژگی هایی که قرآن کریم در مورد اوصاف نمازگزاران ذکر می کند را بیان کنید.	۲۷
۱۱۰	بیان ویژگی تکذیب کنندگان و اوصاف نمازگزاران در آیات قرآن کریم، بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی می باشد؟	۲۸
۱۱۱	ماجرای سپاه مسلمانان با سپاه ساسانیان، نتیجه توجه به کدام معیار تمدن اسلامی بود؟	۲۹
۱۱۶	چرا در جهان اسلام در اکثریت شهرها، در کنار هر مسجد، مدرسه ای بنا شد؟	۳۰
۱۱۷	یکی از خصوصیات فرهنگ علمی دوره اسلامی را بنویسید.	۳۱
۱۱۰	قرآن، تکذیب کنندگان دین را چگونه معرفی می کند؟	۳۲
۱۱۲	پیامبر اکرم (ص) چگونه تحولی عظیم در جایگاه خانواده و زن ایجاد کردند؟	۳۳
۱۱۰	برپایی جامعه ای که در آن امکان رشد برای همه انسانها فراهم باشد، در راستای تحقق کدام معیار تمدن اسلامی است؟	۳۴
۱۱۱	به چه علت، تا مدتی پس از رسول خدا (ص)، توجه به معیار «عدالت محوری» وجود داشت؟	۳۵
۱۱۲	مطابق فرمایش پیامبر اکرم (ص) خداوند در روز قیامت، قطعا چه کسانی را شاد خواهد کرد؟	۳۶
۱۱۰	چه عواملی باعث شد، فاصله طبقاتی و فقر و بی توجهی به محرومان زشت محسوب شود؟	۳۷
۱۱۲	عناصر اصلی برنامه پیامبر اکرم (ص) در تبیین جایگاه خانواده را بنویسید؟	۳۸

۳۹	مهم ترین و اولویت ترین معیار تمدن اسلامی را بنویسید.	۱۰۹
۴۰	بجز دعوت مکرر قرآن به خردورزی و دانش، چه عامل دیگری، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست؟	۱۱۴
	(ذ) گزینه مناسب را انتخاب کنید:	
۴۱	رسول اکرم (ص) از همان ابتدای دعوت، مردم را با کدام عبارت به یکتاپرستی دعوت کرد؟ ۱- یا ایُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِی الْأَمْرِ مِنْكُمْ... ۲- «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْیَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ وَ لَا هُمْ یَحْزَنُونَ» ۳- اقم الصلوه لذكری ۴- ای مردم بگوئید "معبودی جز الله نیست" تا رستگار شوید.	۱۰۹
۴۲	سخن پیامبر اکرم (ص): "سرشار از لطف، آماده کمک به پدر و مادر، انس گیرنده، باعث برکت، ریزبین، هنرمند و ظریف کار" را درباره چه کسانی فرموده اند؟ ۱- پسران ۲- دختران ۳- کودکان ۴- جوانان	۱۱۲
۴۳	حضرت فاطمه زهرا درباره چه چیزی فرمودند "مزد من از مجموع مرواریدهایی که فاصله میان زمین و آسمان را پر کند، بیشتر است"؟ ۱- خدمت به خلق خدا ۲- نماز شب ۳- ولایت پذیری ۴- انجام واجبات و ترک محرمات	۱۱۵
۴۴	آثار چه کسی، یکی از عوامل اصلی تحول اندیشه در اروپا و توجه بیشتر اروپاییان به تفکر فلسفی و دانش طبیعی محسوب می شود؟ ۱- ملاصدر ا ۲- بوعلی سینا ۳- علامه طباطبایی ۴- زکریای رازی	۱۱۶
۴۵	عبارت قرانی: «در مال خود برای محرومان و فقیران نیز حق معینی قرار داده اند» در توصیف کدام گروه است؟ ۱- نماز گزاران ۲- روزه داران ۳- هیچکدام	۱۱۰
	(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۴۶	جامعه عدالت محور:	۱۱۰
۴۷	برترین جهاد:	۱۱۰
	(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۴۸	دومین معیار تمدن اسلامی را نام ببرید و پیامبر اسلام (ص) در این زمینه چه اقدامی انجام دادند؟	۱۰۹
۴۹	علت اینکه، در دوره تمدن اسلامی، برخی رفتارهای جاهلی نسبت به زن، مجددا آشکار شد، چه بود؟	۱۱۳
۵۰	سد خرفه گرایی و جاهلیت در دوره تمدن اسلامی چگونه شکسته شد؟	۱۱۴
۵۱	دلیل اینکه یکی از جاهل ترین جامعه زمان پیامبر خدا (ص)، مشتاق علم گردید چه بود؟	۱۱۴
۵۲	نمونه هایی از آثار خرافات و نشانه های جهل در جامعه جاهلی، زمان پیامبر خدا (ص) را نام ببرید.	۱۱۴
۵۳	وضعیت عدالت طلبی در دوره تمدن اسلامی چگونه بود؟	۱۱۱
۵۴	گفتگوی میان فرمانده سپاه یزدگرد سوم با فرمانده سپاه مسلمانان بیانگر چه بود؟	۱۱۱
۵۵	چرا خانواده پیامبر (ص)، الگوی تمام عیار، «عفاف»، «حیا» و «پوشش اسلامی» بودند؟	۱۱۳
۵۶	ویژگی های جامعه عدالت محور را بیان کنید.	۱۱۰

۵۷	برخی از معیارهای تمدن اسلامی را نام ببرید.	۱۰۹ ۱۱۶۱
۵۸	ویژگی های منفی «جایگاه زن در دوره تمدن اسلامی» را تحلیل کنید.	۱۱۳
۵۹	برای تحقق جامعه ای بر اساس معیارهای اسلامی چه اقدامی باید انجام داد؟	۱۰۸
۶۰	وضعیت تحصیل زنان در تمدن اسلامی را توصیف کنید.	۱۱۴
۶۱	دیدگاه ملاصدرا، فیلسوف بزرگ اسلامی درباره هماهنگی میان دین و تفکر عقلی را بیان کنید.	۱۱۶
۶۲	چگونه دنیای اسلام در مورد سلامتی و درمان، متحول گردید؟	۱۱۷
۶۳	در خانواده پیامبر اکرم (ص) چه زنانی و چگونه تاریخ ساز بوده اند؟	۱۱۳
۶۴	گذر از عصر جاهلیت به عصر «اسلام» نیازمند چه تغییر و تحولی بود؟	۱۰۹

ردیف	پاسخنامه درس نهم
	الف (آیات /احادیث /اشعار
۱	الف) ۱- فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ پیش پروردگارشان اجر خواهند داشت ۲- وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ نه بیمی بر آنان است ۳- وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ و نه غمگین خواهند شد. ب) توحید عملی در بعد فردی ج) اولین معیار توحید و دومین معیار تمدن اسلامی آخرت گرایی
۲	الف) ولایت ظاهری یا اجرای قوانین الهی (اطاعت از خدا و پیامبر و اولی الامر) ب) آنان از ولایت الهی خارج شدند و آنان نه بر اساس دستورات الهی، بلکه بر اساس امیال خود حکومت می کردند. ج) توحید عملی در بعد فردی و اجتماعی
۳	سخن حقی که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد- عدالت طلبی
۴	گزینه: ۱
۵	الف) معیار پنجم اصالت خانواده ب) مؤدت و رحمت (جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً)
۶	گزینه ۲

الف) معیار ششم خرد ورزی ب) معیار پنجم اصالت خانواده ج) معیار چهارم: عدالت طلبی د) معیار سوم ولایت الهی (اطاعت از خدا، رسول خدا، ولی امر) و) معیار اول و دوم توحید محوری و آخرت گرایی	۷
تحقق عدالت اجتماعی (با قدرت مردم) به تعبیر قرآن لَيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.	۸
غلط	۹
صحیح	۱۰
صحیح	۱۱
صحیح	۱۲
صحیح	۱۳
غلط	۱۴
غلط	۱۵
غلط	۱۶
غلط	۱۷
غلط	۱۸
غلط	۱۹
غلط	۲۰
غلط	۲۱
غلط	۲۲
صحیح	۲۳
غلط	۲۴
صحیح	۲۵
ج) کشف ارتباط (وصل کنید)	
الف) ۵ ب) ۲ پ) ۳ د) ۴ و) ۱ ل) ۶ ع) ۷ ر) ۸ ص) ۹ ض) ۱۰	۲۶
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
آنان در مال خود برای محرومان و فقیران نیز حق معینی قرار دادند.	۲۷
معیار چهارم، عدالت طلبی	۲۸
عدالت طلبی	۲۹

۳۰	شوق و علاقه زیاد نیاکان ما به دانش در جهان اسلام سبب انجام این کار شد.
۳۱	منحصر نبودن علم به طبقه یا قشری خاص بود.
۳۲	یتیمان را از خود می رانند و دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمی نمایند.
۳۳	با گفتار و رفتار خویش
۳۴	معیار عدالت طلبی
۳۵	به دلیل «پیامهای مکرر قرآن کریم» و «سیره و روش پیامبر».
۳۶	مردی که زنی از محارم خود را شاد کند.
۳۷	رفتار پیامبر اکرم (ص) و بیانات قرآن کریم، فضایی بوجود آورد که فقر و بی توجهی به محرومان زشت شمرده شود و مساوات و قسط، ارزشی والا تلقی گردد.
۳۸	احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او
۳۹	معیار توحید محوری
۴۰	نزول تدریجی آیات قرآن کریم
(ذ) گزینه مناسب را انتخاب کنید	
۴۱	گزینه ۴
۴۲	۲
۴۳	گزینه ۱
۴۴	گزینه ۲
۴۵	گزینه ۱
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۴۶	جامعه ای که در آن مظلوم به آسانی بتواند حق خود را از مظلوم بستاند و امکان رشد برای همه انسانها فراهم باشد نه اینکه نعمت ها و ثروت های زمین در انحصار گروهی محدود باشد.
۴۷	سخن حقی که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد.
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۴۸	معیار آخرت گرایی، پیامبر اکرم (ص) در کنار دعوت به توحید، افق انسانها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد و آنان را با زندگی آخرت آشنا کرد.
۴۹	با توسعه سرزمین های اسلامی و شکل گیری حکومت هایی که پیامبر و یارانش را اسوه و سرمشق خود قرار نمی دادند، بار دیگر برخی رفتارهای جاهلی نسبت به زن پدیدار شد.
۵۰	نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر آن به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی پیامبر خدا از سوی دیگر باعث شد، سد جاهلیت و خرافه گرایی شکسته شود و یکی از جاهل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت.

۵۱	۱- نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر آن به خرد ورزی و دانش از یک طرف ۲- تشویق های دائمی پیامبر خدا (ص) از طرف دیگر سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست و یکی از جاهل ترین جوامع آن وز را مشتاق علم ساخت.
۵۲	مردم جامعه جاهلی زمان پیامبر خدا (ص) شعر می سرودند، اما برای شراب، شکار، غارت، عشق حیوانی، و بت پرستی . برای آمدن باران آتش می افروزند، شتر سالم را با آهن حرارت دیده، داغ می زدند، تا شتر دیگری که مریض است بهبود یابد.
۵۳	با توجه به «پیامهای مکرر قرآن کریم» و «سیره و روش پیامبر» تا مدتی پس از رسول خدا (ص)، توجهی به معیار «عدالت محوری» وجود داشت؛ گفتگویی که میان فرمانده سپاه یزدگرد سوم با فرمانده سپاه مسلمانان رخ داد، می تواند نشان دهنده توجه به این معیار باشد.
۵۴	بیانگر این حقیقت که با توجه به «پیامهای مکرر قرآن کریم» و «سیره و روش پیامبر» تا مدتی پس از رسول خدا (ص)، توجهی به معیار «عدالت محوری» وجود داشت.
۵۵	تا به دیگر مؤمنین بیاموزند که توجه به مقام و منزلت زن، به معنی بی بند و باری، نگاه ابزاری به او و متزلزل ساختن بنیان خانواده نیست.
۵۶	۱- مظلوم به آسانی بتواند حق خود را از مظلوم بستاند ۲- امکان رشد برای همه انسانها فراهم باشد نه اینکه نعمت ها و ثروت های زمین در انحصار گروهی محدود باشد.
۵۷	۱- توحید محوری ۲- آخرت گرایی ۳- اطاعت از خدا و رسول اکرم (ص) و اولی الامر (ولایت الهی) ۴- عدالت طلبی ۵- اصالت خانواده ۶- عقل گرایی (تفکر و خرد ورزی)
۵۸	با توسعه سرزمین های اسلامی و شکل گیری حکومت هایی که پیامبر(ص) و یارانش را اسوه و سرمشق خود قرار نمی دادند، بار دیگر، «برخی» از «رفتارهای جاهلی» نسبت به زن پدیدار شد. حاکمان بنی امیه و بنی عباس و بسیاری دیگر از حاکمانی که در سرزمین های اسلامی بودند، حرمترا تشکیل دادند و زنان زیادی را به دربار خود آوردند و حقوق الهی آنان را نادیده گرفتند.
۵۹	لازم است ۱- ابتدا معیارهای یک تمدن اسلامی را که قرآن کریم و پیشوایان به ما معرفی کرده اند، بشناسیم ۲- برای تحقق هرچه بهتر آنها در جامعه، برنامه ریزی و تلاش کنیم.
۶۰	تحصیل برای زنان آزاد بود و اندیشمندان بزرگی از زنان در جهان اسلام پیدا شدند که قبلا سابقه نداشت.
۶۱	ملاصدرا، فیلسوف بزرگ اسلامی درباره هماهنگی میان دین و تفکر عقلی می گوید « نمی شود قوانین این دین بر حق الهی، که چون خورشید روشن و درخشان است، با دانش استدلالی یقینی مخالفت داشته باشد. نیست باد آن فلسفه ای که قوانینش با کتاب قرآن و سنت رسول خدا (ص) و ائمه (ع) اظهار مطابقت نداشته باشد.
۶۲	دستورات ساده ای مانند وضو و غسل و دیگر آموزه های بهداشتی اسلام مانند طهارت و نجاست و نیز دستورات پیشوایان دین در مورد سلامتی و درمان، دنیای اسلام را متحول کرد.
۶۳	۱- حضرت خدیجه (س) حامی بزرگ پیامبر اکرم (ص) در دوران اولیه و بسیار سخت بعثت، ۲- حضرت فاطمه (س) همراه پدر و حامی بزرگ همسرش، حضرت علی (ع) ۳- حضرت زینب (س) در کنار برادر و پیام رسان نهضت عاشورا

نیازمند تغییر در نگرش (طرز فکر و دیدگاه) انسانها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی «فردی» و «اجتماعی» مردم بود.

۶۴

درس دهم

**دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی -
مستقر در استان کرمانشاه
سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی**

سوالات درس : دهم		کتاب: دین و زندگی	طراحی توسط استان: یزد
پایه : دوازدهم		رشته: تجربی - ریاضی	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
ردیف	سوال		شماره صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار			
۱	با تدبر در آیه ۱۲۵ سوره نحل " ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ..... " (الف) روشهای صحیح دعوت به دین الهی را بنویسید. روش اول : روش دوم : روش سوم: (ب) این آیه اشاره به کدام برنامه پیشنهادی در حوزه علم دارد.		۱۳۲
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.			
۲	توجه به قانون از آثار مثبت حوزه عدل وقسط می باشد.		۱۳۳
۳	در میان غربیان جدید، دیگر هیچ گونه ضابطه و معیار مذهبی و اخلاقی که منشا الهی داشته باشد معنا ندارد.		۱۳۶
۴	اکنون جوامع غربی دریافته اند که علوم تجربی تنها رمز سعادت ملتهاست.		۱۳۰
۵	طبق آموزش قرآن کریم سومین روش صحیح تبلیغ دین موعظه حسنه است.		۱۳۲
ج) کشف ارتباط (وصل کنید).			
۶	رهبران مانع نشر نظریات جدید دانشمندان می شدند. (الف) ترسیم چهره عقلانی و منطقی در اسلام		۱۲۸
۷	پایه های استقلال یک کشور را تقویت می کند. (ب) مشارکت مردم در تشکیل حکومت		۱۳۱
۸	عامل خروج حکومتهای استبدادی و موروثی. (ج) تلاش برای پیشگام شدن در علم		۱۳۳
۹	نمی توان با تعصب های جاهلانه اسلام را تبلیغ کرد. (د) کلیسا و تعالیم تحریف شده		۱۳۲
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.			
۱۰	مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان چیست ؟		۱۳۳
۱۱	جدی ترین آسیب مصرف گرایی چیست ؟		۱۳۰
۱۲	کدام تمدن برای اروپا که مدتها گرفتار بت پرستی بود به عنوان حرکت روبه جلو محسوب می شود.		۱۲۷
۱۳	در چه صورت قدرت تاثیرگذاری ما بر تمدن جدید اروپا بیشتر خواهد بود ؟.		۱۲۷
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.			
۱۴	منظور از حکمت در آیه ۱۲۵ سوره نحل " ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ..... " چیست ؟		۱۳۱
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)			
۱۵	هدف از ایجاد مکاتب و فرقه هایی به نام مکاتب عرفانی و معنوی چه بود ؟ این امر چه نتیجه ای داشت ؟		
۱۶	ظهور پدیده استعمار از پیامدهای منفی تمدن جدید در کدام حوزه بود ؟ و چه پیامدهایی بر جای گذاشت ؟ (۴ مورد)		۱۳۳

۱۳۴	توضیح دهید در تمدن جدید چگونه جهان به دو قطب فقیر و غنی تبدیل می شود .	۱۷
۱۳۵	۴ مورد از مهمترین عوامل استحکام نظام اسلامی را بنویسید.	۱۸

ردیف	پاسخنامه درس دهم	شماره صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	الف (روش اول : دانش استوار روش دوم : اندرز نیکو روش سوم: مجادله ب) ترسیم چهرهٔ عقلانی و منطقی دین اسلام	۱۳۲
ب) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۲	صحیح	۱۳۳
۳	صحیح	۱۳۶
۴	غلط	۱۳۰
۵	غلط	۱۳۲
ج) کشف ارتباط (وصل کنید).		
۶	د	۱۲۸
۷	ج	۱۳۱
۸	پ	۱۳۳
۹	الف	۱۳۲
د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۰	استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور	۱۳۳
۱۱	تغییر الگوی زندگی و دل مشغولی دائمی مردم به کالاهای گوناگون	۱۳۰
۱۲	تمدن دوم اروپا یا تمدن دوره قرون وسطی	۱۲۷
۱۳	هر قدر آگاهی و هوشیاری ما بیشتر باشد	۱۲۷
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۴	حکمت : دانش استوار و پایدار که تغییر نمی کند.	
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۵	کسب مقام و شهرت - به دلیل آنکه برآمده از آموزه های و حیانی نیستند، نتیجه ای جز سردرگمی برای بشر تشنه امروز نداشته اند.	۱۳۱

۱۳۳	عدل و قسط - ذخایر گران قیمت آنها را، از آثار باستانی و کتاب های خطی گرفته تا جواهرات و منابع طبیعی و معدنی، به کشور خود ببرند و برای آن ملت ها فقر را بر جا گذارند. میلیون ها آفریقایی از این قاره ربوده شدند و به مالکیت اروپاییان و آمریکایی ها درآمدند و به عنوان برده در مزرعه ها، کارخانه ها و معادن به کارهای طاقت فرسا وادار شدند.	۱۶
۱۳۴	شکل گیری نظام های سیاسی جدید، بر پایه قدرت سرمایه داران و نفع طلبی فزاینده آنان بود. صاحبان سرمایه و صنعت، منابع طبیعی اکثر نقاط جهان را به بهایی بسیار اندک خریدند و یا با قدرت نظامی خود تاراج کردند و کالاهای خود را با قیمت هایی بسیار سنگین به مردم همان سرزمین ها فروختند. بدین ترتیب، بخش کوچکی از جهان روز به روز غنی تر شد ولی بخش اعظم آن در فقر و تنگدستی فرو رفت.	۱۷
۱۳۵	استحکام پایه های اقتصادی - تلاش برای کاهش فقر - توسعه عدالت در همه ابعاد - تقویت اتحاد ملی - انسجام اسلامی - مشارکت عمومی - عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر	۱۸

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

سپاس از توجه نیکتان

